

ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ปริญญาณิพนธ์
ของ
สมศรี ปาณะโตชะ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มีนาคม 2551

ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ปริญญานิพนธ์
ของ
สมศรี ปาณะโตชะ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มีนาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

บทคัดย่อ
ของ
สมศรี ปาณะโตชะ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มีนาคม 2551

สมศรี ปาณะโตชะ. (2551). ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาโดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปีซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) สังกัดสำนักงานเขตวัฒนากรุงเทพฯ จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงมาหนึ่งห้องเรียนจากนั้นใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นตัวแปรแบ่งเป็นระดับ สูง กลาง และต่ำ แล้วสุ่มแต่ละระดับมาระดับละ 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา และแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดที่ใช้การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ด้านที่ 1 ความสามารถทางการพูดคำศัพท์ มีค่าเท่ากับ .796 ด้านที่ 2 ความสามารถทางการพูดเป็นประโยค มีค่าเท่ากับ .890 ด้านที่ 3 ความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราว มีค่าเท่ากับ .889 ในการศึกษานี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One – Group Pretest – Posttest design และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ t- test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า

หลังการทดลองระดับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมากและความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา มีค่าสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้นอย่างชัดเจน

VERBAL ABILITY OF PRESCHOOL CHILDREN THROUGH PUPPET MAKING
ACTIVITIES COOPERATED WITH VOLUNTEER PARENTS

AN ABSTRACT
BY
SOMSRI PANATOSA

Present in Partial Fulfillment of the Requirement for the
Master of Education Degree in Early Childhood
at Srinakharinwirot University

March 2008

Somsri Panatosa. (2008). *Verbal Ability of Preschool Children through Puppet Making Activities Cooperated with Volunteer Parents*. Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Sirima Pinyoanuntapong, Assoc.Prof.Dr. Boonchird Pinyoanuntapong.

The purpose of this research was to investigate and compare the verbal ability of preschool children before and after the use of puppet making activities cooperated with volunteer parents.

Samples used in the study were preschool boys and girls, with 5-6 years of age, of kindergarten 2 at Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Elementary) under the jurisdiction of Watthana District Office, Bangkok Metropolitan Administration, in first semester of 2007 academic year. One class was drawn, and then 15 children were selected by purposive sampling. After that, the test of verbal ability was used with the children in order to classify them into three groups of high, middle and low levels according to their scores. There were 5 children in each level group. The experiment was carried out within the period of 8 weeks - 3 days per week and 50 minutes per day.

The instruments used in study were the plans for puppet making activities cooperated with volunteer parents, and the test of verbal ability. The reliabilities of the whole test paper were .796 for first area about words, .890 for second area about sentences, and .889 for third area about connected speech. The research followed one group pretest – posttest design. The data were analyzed by using dependent sample t-test.

The results of study revealed that

The verbal ability of preschool children after the use of puppet making activities cooperated with volunteer parents was at the high level both in general and in individual areas. When comparing with the ability before the experiment, it was found that the ability after the experiment was higher with statistical significance at the level of .01. This showed that the use of puppet making activities cooperated with volunteer parents could make the verbal ability of preschool children higher.

ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ปริญญาณิพนธ์
ของ
สมศรี ปาณะโตชะ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มีนาคม 2551

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ของ

สมศรี ปาณะโตชะ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือน พ.ศ.

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

..... กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร. เขียวพา เดชะคุปต์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เอาใจใส่ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวพา เดชะคุปต์ ที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม ช่วยปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์เรียบร้อยและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชา อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ต่างๆ ด้วยความรักและความเมตตา และเป็นกำลังใจช่วยในการทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ อาจารย์ ดร.อรินทร์ น่วมถนอม อาจารย์ อภิรดี สีนวล อาจารย์ ไพบูลย์ อุบันโน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพดล กองศิลป์ และ อาจารย์ศิริภาณี นฤมลวัฒนากุล ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน ขอขอบคุณอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ในโรงเรียน สานิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่ได้ให้คำแนะนำ และประสบการณ์ที่ดี ผู้ปกครองอาสาทุกท่าน นักเรียนชั้นเด็กเล็ก ทุกๆ คนที่ให้การสนับสนุนและร่วมมือในการศึกษาทดลองอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณแม่ละเอียด เฉลยมรรค คุณพ่อเจือ เฉลยมรรค คุณบุญร่วม เทียมจันทร์ คุณหญิงอรชร คงสมพงศ์ คุณแอม สุภาศิริวัฒน์ รศ.วราภรณ์ รักวิจัย คุณวัลภา ปาณะโตชะ ญาติพี่น้องทุกคนของผู้วิจัยคุณโกสุม คุณประพันธ์ คุณประภาส คุณสมโภชน์ คุณเกษร คุณประธาน คุณกฤษณา เฉลยมรรค คุณอภิชาติ ปาณะโตชะ ผศ.ดร.วสินี อิศร เสนา ณ อยุธยา อาจารย์กัลยา บุญยีน อาจารย์จุลศักดิ์ สุขสบาย อาจารย์มิ่ง เทพครเมือง คุณหยิน ทรงเดช อาจารย์ปวีณา สันท์ฐานกุล อีกทั้งเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโทสาขาการศึกษา ปฐมวัย ภาควิชาฯ รุ่น 6ทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา ด.ช.มรรณพ ปาณะโตชะ ผู้เป็นความหวังเป็นกำลังใจในการทำปริญญาานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ บิดา มารดาที่ใช้ชีวิตให้การอบรมเลี้ยงดูให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย และพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

สมศรี ปาณะโตชะ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษา	9
ความหมายของภาษา	9
ความสำคัญของภาษา	10
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา	11
แนวทางในการส่งเสริมภาษาของเด็กปฐมวัย	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูด	18
ความหมายของพัฒนาการทางการพูด	18
ความสำคัญของพัฒนาการทางการพูด	20
ทฤษฎีพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย	21
พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย	23
กิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูด	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหุ่น	29
ความหมายของหุ่น	29
ความสำคัญของหุ่น	29
ประเภทของหุ่น	30
กิจกรรมการประดิษฐ์ในเด็กปฐมวัย	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
สื่อที่ใช้ประดิษฐ์หุ่น	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหุ่น	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	35
ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	35
ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	36
บทบาทของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	38
แนวทางในการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	43
การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า	43
วิธีดำเนินการทดลอง	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
ความมุ่งหมายของการวิจัย	57
สมมติฐานในการวิจัย	57
ขอบเขตของการวิจัย	57
ตัวแปรที่ศึกษา	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
วิธีดำเนินการวิจัย	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สรุปผลการวิจัย	59
อภิปรายผล	59
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย	62
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	62
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	71
ภาคผนวก ก	72
ภาคผนวก ข	84
ภาคผนวก ค	89
ภาคผนวก ง	91
ภาคผนวก จ	96
ประวัติย่อผู้วิจัย	98

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	พัฒนาการทางภาษาและการพูดในด้านความเข้าใจและการใช้ภาษา	23
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามความสามารถทางการพูด	43
3	วันและกิจกรรมที่ดำเนินการทดลอง	47
4	ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ	55
5	การเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดก่อนและหลังการจัดกิจกรรม..	56

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษามีบทบาทสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยเฉพาะการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยแห่งช่วงพลังการเจริญเติบโตของชีวิตที่ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนอย่างถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต (สิริมาภิญโญอนันตพงษ์ . 2546: บทนำ) และจากพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สำนักราชเลขา. 2540) ทรงพระราชทานว่าบุคคลจะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียวคือ การศึกษา การศึกษานั้นแบ่งเป็นสองส่วน คือการศึกษาด้านวิชาการส่วนหนึ่ง กับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นผู้มีจิตใจใฝ่ดีใฝ่เจริญ ละเอียดซื่อสัตย์สุจริต ส่วนหนึ่ง การพัฒนาบุคคลจะต้องพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคลได้มีความรู้ไว้ใช้ประกอบการ และมีความดีไว้เกื้อหนุนการประพฤติปฏิบัติทุกอย่างให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควรการศึกษา จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาบุคลากรของประเทศโดยเริ่มพัฒนาตั้งแต่ปฐมวัย ทั้งความรู้ทางด้านวิชาการและการอบรมบ่มนิสัยถือเป็นบทบาทสำคัญของ บ้าน ชุมชน โรงเรียน ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กในการที่จะจัดกระบวนการอบรมเลี้ยงดู สั่งสอน และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กเต็มตามศักยภาพทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาโดยเฉพาะศักยภาพทางด้านปัญญา นั้น จีน เปียเจต์ (สิริมาภิญโญอนันตพงษ์. 2546: บทนำ; อ้างอิงจาก Sprinthall.1998) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาว่าความสำคัญของความเป็นมนุษย์อยู่ที่มนุษย์มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมซึ่งปรากฏในตัวเด็กตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว(Adaptation)เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยมีการปฏิสัมพันธ์ซึมซาบประสบการณ์ (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิดความเข้าใจ (Equilibration) ความสามารถนี้เป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างทางสมอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าศักยภาพด้านปัญญาเป็นพัฒนาการที่สำคัญที่ควรพัฒนาให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งหนึ่งในพัฒนาการทางด้านทางด้านสติปัญญาที่สำคัญคือพัฒนาการทางด้านภาษา ภาษามีหน้าที่สำคัญดังที่ ฮอลิเดย์ (Holiday: 1997) กล่าวว่าหน้าที่ของภาษาคือ สิ่งที่เด็กใช้ในการแปลความหมายตั้งแต่ยังเล็ก โครงสร้างภาษาเป็นการเริ่มต้นสมมติฐานของโครงสร้างในการออกเสียงของเด็ก ซึ่งเป็นพัฒนาการทางภาษาในเบื้องต้น โครงสร้างภาษาคือเครื่องมือหมายถึงสิ่งที่เด็กใช้ทำให้เกิดความพึงพอใจที่จะได้สิ่งต่างๆ ตามความต้องการ โครงสร้างภาษาคือการทำความเข้าใจถึงหน้าที่ของภาษาที่เด็กใช้ในการควบคุม

พฤติกรรมของผู้อื่นให้ทำอีก โครงสร้างภาษาคือการปฏิสัมพันธ์ หมายถึงหน้าที่ที่เด็กใช้ภาษา เพื่อติดต่อผู้อื่น โครงสร้างภาษาคือหน้าที่ของแต่ละบุคคลที่เด็กใช้ในการแสดงออกถึงการตระหนักในตนเองและแสดงความรู้สึก โครงสร้างภาษาคือจินตนาการเป็นหน้าที่ของภาษาที่เด็กใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง บทบาทสมมติและการเล่น โครงสร้างภาษาคือข้อมูลเป็นหน้าที่ของภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อสารข้อมูล เลฟ เซมานโนวิท ไวโกตสกี (Lev Semanovich Vygotsky. 1934: 60) กล่าวว่าภาษามีความสำคัญต่อพัฒนาการของมนุษย์ในแง่บุคคลและสังคมหลายทิศทาง ภาษา เป็นสื่อถ่ายทอดมรดกทางวิชาการและวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่ง จากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นถัดไป ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ที่เพิ่มพูนพัฒนาการทางสติปัญญาในระดับบุคคล สังคมและ อารยธรรมของโลก

การพูดนับเป็นทักษะหนึ่งของภาษา การพูด เป็นทักษะในการสื่อความหมายซึ่งเป็นทักษะการคิดพื้นฐาน ที่บอกแน่นอนว่าจะพูดเพื่อถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับอะไรและเพื่ออะไร การจัดโครงสร้างของสิ่งที่พูดได้ถูกต้อง ครบถ้วน การจัดลำดับความคิดของเรื่องที่จะพูดได้ต่อเนื่อง และสอดคล้องกัน การเลือกวิธีนำเสนอ และสำนวนภาษาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการพูด การเรียบเรียงความคิดทั้งหมดแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด การใช้เทคนิคต่างๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในนำเสนอความคิดด้วยการพูด เช่น น้ำเสียง สีหน้าท่าทาง จังหวะ การพูดตามที่เรียบเรียงไว้เพื่อนำเสนอความคิดของตนออกมาตามลำดับต่อเนื่อง ครอบคลุมประเด็นสำคัญและมีรายละเอียดครบถ้วน โดยใช้วิธีที่เหมาะสม ทำให้ผู้ฟังเกิดการตอบสนองตามที่ผู้พูดต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. 2540: 33) ความสามารถทางด้านภาษาพูดของเด็กคือความสามารถทางภาษาที่เด็กแสดงออกด้วยการใช้ถ้อยคำ ถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการ ออกมาเป็นภาษาพูดเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและสื่อสารได้อย่างถูกต้องแบ่งออกเป็นสามส่วนคือความสามารถทางด้านภาษาพูดคำศัพท์ ความสามารถทางด้านภาษาพูดเป็นประโยค และความสามารถทางด้านภาษาพูดเป็นเรื่องราว ผู้ใหญ่ควรส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางด้านภาษาพูดสูงขึ้นซึ่งนับเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาที่จำเป็น เพราะเมื่อเด็กเติบโตขึ้นภาษาพูดจะแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่พูดเป็นอย่างไรดังที่ นนทพันธ์ ภัคดิผดุงแดน (2546 :88) กล่าวว่า คนดีนั้นคือดีด้วยการมีวิชาความรู้ศิลปะศาสตร์ต่างๆ และประพฤติตัวดี พร้อมทั้งกาย วาจาทั้งอวัยวะใจคอสุขภาพเรียบร้อยสมกับหน้าที่ของตน การปลูกฝังให้เด็กดีด้วยวาจาหรือมีการพูดดีพูดอย่างมีศิลปะนับเป็นหนึ่งในปัจจัยของการเป็นคนดี ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนตั้งแต่เยาว์วัยเมื่อมีศักยภาพทางด้านสติปัญญาในส่วนของภาษาคือการพูดแล้วการปลูกฝังให้พูดดีพูดอย่างมีศิลปะจึงรวมเอาทั้งส่วนของการศึกษาด้านวิชาการและการอบรมปมนิสัยเข้าไว้ด้วยกัน

การส่งเสริมทักษะทางภาษาจากการพูดนั้นมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติ การสนทนาอภิปราย (วราภรณ์ รักวิชัย. 2535: 83-87)การใช้มือและนิ้วประกอบการท่องบทหรือกรองประกอบการเล่นร้องรำทำเพลง การใช้แผ่นป้ายคำศัพท์ การฟัง

สวนแก้ว (2536 : 100-101) กล่าวว่าควรเปิดโอกาสให้อาสาสมัครได้เลือกทำสิ่งที่ชอบและทำได้สะดวกได้แก่ งานด้านการสอน เช่น เป็นผู้สอนพิเศษ ดูแลศูนย์การเรียนรู้ รับผิดชอบ รับฟังเด็ก เล่านิทาน เล่นเกมเกี่ยวกับการเรียนการสอน สอนหรือดูแลและทำงานร่วมกับเด็กที่เรียนช้า ช่วยเลือกหนังสือในห้องสมุดสำหรับเด็ก ๆ สอนเด็กด้านศิลปะ ช่วยสอน เตรียมและฝึกฝนการใช้คำพูด เป็นผู้ช่วยในศูนย์การเรียนรู้ ผู้ปกครองมีศักยภาพมากมายที่จะเข้ามาร่วมมือกันพัฒนาเด็ก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในบทบาทของผู้ปกครองอาสาโดยเลือกให้ทำงานด้านการสอนด้วยการ เป็นผู้รับฟังเด็กขณะที่เด็กทำกิจกรรม การประดิษฐ์หุ่น สอนเด็กด้านศิลปะโดยเป็นที่ปรึกษาแนะนำและส่งเสริมให้นักเรียนประดิษฐ์หุ่น ตามความคิดของตน เตรียมและฝึกฝนการพูดทั้งด้านการพูดคำศัพท์ การพูดเป็นประโยค และการพูดเป็นเรื่องราว ทั้งในขณะที่ทำการประดิษฐ์หุ่นและเมื่อนำหุ่นที่ประดิษฐ์เสร็จแล้วไปใช้ประกอบการพูดซึ่งทำให้เด็กสามารถซักถามข้อสงสัย หรือขอคำแนะนำขอความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมได้ตลอดเวลาที่ทำกิจกรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาว่าจะมีความสามารถทางการพูดโดยนำหุ่นที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ประกอบการพูดได้อย่างไรและพูดได้ดีมากน้อยเพียงใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัยที่เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาโดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย สานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ซึ่งผลของการวิจัยจะทำให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นที่สามารถนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถ

ในการพูดส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียนและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนชายหญิงอายุระหว่าง 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ใน ชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) สังกัดสำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพฯ จำนวน 217 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปีซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้น เด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) สังกัดสำนักงานเขตวัฒนากรุงเทพฯ จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงมาหนึ่งห้องเรียนจากนั้นใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นตัวแปรแบ่งชั้น สูง กลาง และต่ำ แล้วสุ่มแต่ละระดับมาระดับละ 5 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กปฐมวัย** หมายถึงเด็กนักเรียน ชายหญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปีซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สังกัดสำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพฯ

2. **ผู้ปกครองอาสา** หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนชายหญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) สังกัดสำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้สมัครเข้าร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

3. ความสามารถทางด้านการพูด หมายถึง ความสามารถทางภาษาที่เด็กแสดงออกด้วยการใช้ถ้อยคำ ถ่ายทอดความคิดความรู้สึกความต้องการออกมาเป็นภาษาพูด เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและสื่อสารได้อย่างถูกต้องแบ่งออกเป็น

3.1 ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ หมายถึง เด็กสามารถพูดความหมายของคำที่สื่อผ่านน้ำเสียงซึ่งวัดโดยแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์

3.2 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค หมายถึง เด็กสามารถคิดคำ รู้จักใช้คำที่เหมาะสมเรียงเรียงเป็นประโยคของตนเองด้วยภาษาที่สละสลวยงดงามโดยอาศัยการผูกจากคำ วลี และประโยคที่เคยได้ยิน ซึ่งวัดโดยแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค

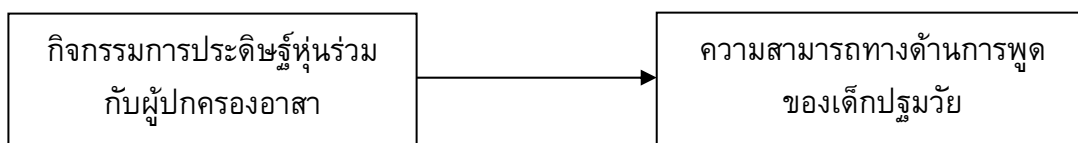
3.3 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว หมายถึง เด็กสามารถ พูดอธิบาย ขยายความเพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจโดยการพูดตามลำดับเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตลอดจนการแสดงสีหน้าท่าทางและน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูด ซึ่งวัดโดยแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว

4. หุ่น หมายถึง รูป รูปแบบ รูปตุ๊กตา รูปแบบที่จำลองมาจากของจริงต่าง ๆ

5. กิจกรรมการประดิษฐ์หุ่น หมายถึง กิจกรรมที่นำวัสดุสังเคราะห์คือวัสดุที่นำมาผ่านกระบวนการผลิตด้วยวิธีการทางเคมี และวัสดุธรรมชาติคือวัสดุที่นำมาจากธรรมชาติที่เกิดขึ้นและเป็นอยู่ตามธรรมชาติของมัน เพื่อให้ให้นักเรียนคิดประดิษฐ์เป็นหุ่นแบบต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยร่วมกับผู้ปกครองอาสา ซึ่งครูจะแนะนำให้นักเรียนรู้จักกับหุ่นหลาย ๆ แบบ และการใช้หุ่นแต่ละชนิด หลังจากนั้นนักเรียนลงมือประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ครูและผู้ปกครองสังเกตการพูดขณะทำกิจกรรมของนักเรียนและการวางแผนการนำหุ่นที่นักเรียนประดิษฐ์ขึ้นไปใช้ประกอบการพูดกับเพื่อน ๆ กับผู้ปกครอง รวมถึงการพูดประกอบการใช้หุ่นของนักเรียนด้วย

5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมประดิษฐ์หุ่น หมายถึง การที่ผู้ปกครองที่ได้สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการผู้ปกครองอาสาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ระดับปฐมวัยมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นโดย สร้างความคุ้นเคยชวนพูด ชวนคุยด้วยท่าที่อบอุ่น สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม สอบถามเด็กเกี่ยวกับสื่อที่นำมาประดิษฐ์หุ่น แผนการประดิษฐ์หุ่นในแต่ละวัน โดยกระตุ้นให้เด็กพูดด้วยการใช้คำถามช่วยให้เด็กตอบหรือถามกลับในสิ่งที่สงสัยหรือไม่ทราบ เพื่อสังเกตการณ์พูด ความคิดและจินตนาการ หากเด็กวางแผนที่จะทำในสิ่งที่ยากเกินไปสอบถามเด็ก ๆ ว่าคิดว่าขั้นตอนไหนที่จะทำได้หรือทำไม่ได้ สนับสนุนให้เกิดงานตามความคิดของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กนำหุ่นมาใช้ประกอบการพูด รวบรวมข้อมูลการพูดของเด็กแต่ละคนไว้ในแบบสังเกตการณ์พูด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา มีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา
 - 1.1 ความหมายของภาษา
 - 1.2 ความสำคัญของภาษา
 - 1.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา
 - 1.4 แนวทางในการส่งเสริมทางภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูด
 - 2.1 ความหมายของพัฒนาการทางการพูด
 - 2.2 ความสำคัญของพัฒนาการทางการพูด
 - 2.3 พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 2.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 2.5 กิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูด
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหุ่น
 - 3.1 ความหมายของหุ่น
 - 3.2 ความสำคัญของหุ่น
 - 3.3 ประเภทของหุ่น
 - 3.4 กิจกรรมการประดิษฐ์ในเด็กปฐมวัย
 - 3.5 สื่อที่ใช้ประดิษฐ์หุ่น
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหุ่น
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองอาสาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 4.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 4.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 4.3 บทบาทของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
 - 4.4 แนวทางในการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม
 - 4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษา

1.1 ความหมายของภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สำคัญของกระบวนการคิด ภาษาใช้ในการติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นเข้าใจตนเองได้จึงควรส่งเสริมทักษะทางภาษา ตั้งแต่ปฐมวัย มีผู้ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “ภาษา” ไว้ดังนี้

หรรษา นิลวิเชียร (2535: 201) กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน ด้วยวิธีการหลายรูปแบบซึ่งวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือการพูดและเขียน ซึ่งการพัฒนาทักษะดังกล่าวช่วยให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น

บุษบง ต้นดวงษ์ (2535) กล่าวว่า ภาษาเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารที่ต้องใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องสื่อสาร เด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย ละครและคณิตศาสตร์ ซึ่งสามารถใช้สื่อความคิดแต่ละเรื่องโดยการใช้สัญลักษณ์หลายแบบผสมผสานสลับกัน

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม (2541: 1) กล่าวถึงความหมายของภาษาในด้านภาษาศาสตร์ไว้ว่า ภาษาและภาษาพูดมีความหมายอย่างเดียวกัน จึงมักเป็นคำพูดที่ใช้แทนกันได้กล่าวคือ เมื่อพูดถึงภาษาก็หมายถึง ภาษาที่ใช้พูดเพื่อสื่อความหมายในชุมชนหนึ่งๆ ในด้านจิตวิทยาภาษาหมายถึง ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น ภาษาจึงรวมเอาวิธีการทุกอย่าง อย่างที่ใช้ในการติดต่อเพื่อสื่อความหมายหรือเพื่อแสดงความรู้สึก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ของไทย (2546 :822) ภาษาหมายถึงถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความหมายของชนกลุ่มหนึ่งหรือเพื่อสื่อความหมายเฉพาะวงการ; เสียง ตัวหนังสือหรืออากัปกริยาที่สื่อความหมายได้ ; โดยปริยายหมายความว่า สารเรื่องราว เนื้อความที่เข้าใจกันได้

บูมเลย์ (Vokenline, Chritie & Enz. 2002; อ้างอิงจาก Bromrey.1998) กล่าวว่าภาษามีคำจำกัดความกว้างมาก หมายถึงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเชื่อมโยง

โวเคนเลน คริสตี้ และอิง (Vokenline, Chritie & Enz. 2002) กล่าวว่า ความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆในภาษาได้แก่เสียง การเคลื่อนไหวนิ้วมือ การพิมพ์และอื่นๆภาษาหมายถึงภาษาพูด การสื่อสารโดยใช้การพูดและการฟัง

แมคชาโดว์ (MaChodo. 2003: 54) กล่าวว่า ภาษาหมายถึงระบบของการสื่อสาร โดยความตั้งใจและการแสดงออกของตนเองโดยใช้ เสียง สัญลักษณ์ หรือสัญลักษณ์ซึ่งทำให้ผู้อื่นเข้าใจพัฒนาการทางภาษาถึงการส่งและรับข้อมูล

อ็อตโต (Otto. 2002) กล่าวว่า เด็กใช้ภาษาพูดในการสื่อสารความคิดและคำถามระหว่างการเรียนรู้กิจกรรมการพูดเป็นการแสดงออกถึงภาษาที่ใช้ด้วยปากเด็กใช้ภาษาด้วยปากได้หลายอย่าง ได้แก่การสนทนาเพื่อให้เกิดพฤติกรรมอื่นๆโดยตรงเพื่อแสดงออกถึงความต้องการเพื่อถามคำถามและการแก้ปัญหา

ฮอลิเดย์ (Holiday. 1997) กล่าวว่า หน้าที่ของภาษาคือสิ่งที่เด็กใช้ในการแปลความหมายตั้งแต่ยังเล็ก โครงสร้างภาษาเป็นการเริ่มต้นสมมติฐานของโครงสร้างในการออกเสียงของเด็ก ซึ่งเป็นพัฒนาการทางภาษาในเบื้องต้น โครงสร้างทางภาษาได้แก่

1. เครื่องมือ (Instrumental) ภาษาหมายถึง เครื่องมือที่เด็กใช้ทำให้เกิดความพึงพอใจที่จะได้สิ่งต่างๆตามความต้องการและสามารถช่วยให้เด็กได้รับสิ่งต่างๆและบริการที่เด็กต้องการ
 2. การทำซ้ำ (Regulatory) หมายถึง หน้าที่ของภาษาที่เด็กใช้ในการควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่นให้ทำอีก
 3. การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) หมายถึง หน้าที่ที่เด็กใช้ภาษาเพื่อติดต่อผู้อื่นรอบตัวเด็ก
 4. หน้าที่ของแต่ละบุคคล (Personal Function) ที่เด็กใช้ในการแสดงออกถึงการตระหนักในตนเองและแสดงความรู้สึก
 5. คำถาม (Heuristics) หน้าที่ของภาษาหมายถึง หน้าที่ในการตั้งคำถามที่เด็กใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่โดยการตั้งคำถาม
 6. จินตนาการ (Imaginative) เป็นหน้าที่ของภาษาที่เด็กใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ด้วยตนเอง บทบาทสมมติและการเล่น
 7. ข้อมูล (Information) เป็นหน้าที่ของภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อสารข้อมูล
- คาร์โรลล์ (Carroll.1964: 4) กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อความรู้ ความคิด ความรู้สึกสู่กันและกัน
- สรุปได้ว่า ภาษาคือวิธีการหลายรูปแบบ ทั้งการพูดการเขียนอาทิกับกริยาต่างๆที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างกันต้องใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องสื่อสาร หน้าที่ของภาษาคือการแปลความหมายเพื่อสร้างความเข้าใจ บอกความต้องการ แสดงความรู้สึก ถ่ายทอดวัฒนธรรมและเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

1.2 ความสำคัญของภาษา

ภาษาเป็นพื้นฐานของพัฒนาการด้านต่างๆทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของภาษาไว้ดังนี้

ดวงเดือน ศาตรภัทร (2529: 214 – 215) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญอยู่ 3 ประการได้แก่

1. เด็กสามารถจะใช้ภาษา เพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นและเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการทางสังคมขึ้น
2. เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายในจากรูปแบบของการคิดโดยระบบของการใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทางภาษาในระดับต่อไป

3. ภาษา เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็กตั้งนั้นเด็กจึงไม่ต้องอาศัยการจัดกระทำกับวัตถุจริงๆ เพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการกับวัตถุ แม้ว่าวัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรือเคยพบเห็นมาแล้วเด็กสามารถทำการทดลองในสมองและทำได้รวดเร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริงๆ

ทิตนา แชมณี และคนอื่นๆ (2535:107) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไว้ว่า เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้ในการคิดและสื่อความหมายการปรับตัวรับความรู้ใหม่ เด็กสามารถใช้ภาษาในการติดต่อกับผู้อื่นทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

วราภรณ์ รักวิชัย (2533: 77) ได้กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญกับเด็กมาก เพราะการอยู่ในสังคมเด็กจะต้องสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ ความพร้อมในด้านภาษา คือความพร้อมในการพูด การอ่าน การฟัง(การเข้าใจ)และการเขียน

เลฟ เซมานอวิช ไวโกตสกี (Lev Semanovich Vygotsky.1934 : 60) กล่าวว่าภาษา มีความสำคัญต่อพัฒนาการของมนุษย์ในแง่บุคคลและสังคมหลายทิศทาง ภาษาเป็นสื่อให้คนได้ติดต่อกับผู้อื่นสื่อสารทั้งความรู้สึกส่วนตัว ความรู้ ความคิดและวิทยาการต่างๆ ภาษาเป็นสื่อถ่ายทอดมรดกทางวิชาการและวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่ง จากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นถัดไป ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ที่เพิ่มพูนพัฒนาการทางสติปัญญาระดับบุคคล สังคมและอารยธรรมของโลก

สรุปได้ว่า ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมากเพราะภาษาช่วยให้มนุษย์ดำรงอยู่เป็นสังคมสามารถสื่อสารกันได้ พัฒนาสติปัญญาอย่างเป็นระบบด้วยการรับข้อมูลจากผู้รู้หลายคนหลายรุ่นแล้วนำมาจัดเรียงคิดต่อก่อให้เกิดความรู้ใหม่ที่อาจได้มาอย่างรวดเร็วมากกว่าที่จะศึกษาทดลองด้วยตนเองทั้งหมดเป็นการถ่ายทอดความรู้ความคิดและวัฒนธรรมโดยมีภาษาเป็นเครื่องมือ

1.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา

การที่ภาษาจะพัฒนาได้ดีมากน้อยเพียงใดนั้นมีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

ศรียา นิยมธรรมและประภัสสร นิยมธรรม (2541: 42 – 47) กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษามีดังนี้

1. สุขภาพ การเจ็บป่วยเรื้อรังหรือรุนแรง ในช่วง 2 ปีแรกของเด็ก มักทำให้การเริ่มพูดและการรู้จักประโยคช้าไปราว ๆ 1 – 2 เดือน เพราะการป่วยทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะสมาคมกับเด็กอื่น นอกจากนี้การป่วย ทำให้เด็กไม่ยอมพูดจากับใคร ส่วนเด็กหูหนวกหรือหูตึงจึงเรียนพูดได้ช้า ทั้งนี้เพราะเด็กไม่มีโอกาสได้ยินคนอื่นหรือแม้แต่คำพูดของตนเอง ทำให้ขาดตัวอย่างในการเลียนแบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการเรียนรู้และพัฒนาภาษา

2. สติปัญญา ความสำคัญระหว่างสติปัญญาและภาษาเกี่ยวเนื่องกันอย่างชัดเจนและเพิ่มมากขึ้นจนอายุ 2 ขวบ หลังจากนั้นความสัมพันธ์จะเป็นไปอย่างแน่นแฟ้น เด็กที่มีสติปัญญาต่ำเท่าใดภาษาพูดก็ยิ่งเลวเท่านั้นส่วนเด็กที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด พบว่ามีปัญญาดีเยี่ยมทั้งในด้านศัพท์และการใช้ประโยค

3. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงได้มีของเล่นได้พบเห็นหนังสือ ได้อ่านหรือฟังนิทานเล่าเรื่อง ได้มีโอกาสติดต่อกับผู้ใหญ่ ทำให้มีโอกาสจะพัฒนาภาษาได้ดีกว่าเด็กที่ถูกปล่อยอยู่ตามลำพังกับเพื่อน

4. อายุและเพศ นับเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อพัฒนาการทางการใช้ภาษาของเด็ก หากสังเกตจะพบว่าเด็กผู้หญิงจะแสดงการใช้ภาษาพูดได้เหนือกว่าเด็กผู้ชาย

5. ความสัมพันธ์ในครอบครัว จากการศึกษาพบว่าเด็กในสถานสงเคราะห์เลี้ยงดูเด็กกำพร้ามักมีพัฒนาการล่าช้ากว่าเด็กทั่วไป เพราะเด็กเหล่านั้นขาดความสัมพันธ์ส่วนตัว กับแม่หรือพี่เลี้ยงเด็ก ลูกคนเดียวมักมีทักษะภาษาสูงกว่าเด็กที่มีพี่น้องในทุกด้านเพราะเด็กที่เป็นลูกคนเดียวอยู่ในความสนใจแม่มากกว่าและต้องแข่งขันกับพี่น้อง

6. การพูดหลายภาษา ทำให้เด็กเกิดความสับสนในการพูด ไม่สามารถพูดได้โดยเสรี ต้องคิดอยู่ตลอดเวลาว่าจะพูดอย่างไร จะถูกในโอกาสใด เด็กจะรู้สึกว่ามีปัญหาในการปรับตัว กลัวถูกหัวเราะเยาะหรือเป็นที่รำคาญของอื่น ไม่กล้าพูดกับคนอื่นจนกลายเป็นคนเก็บตัว อันเป็นปัญหาทางด้านบุคลิกภาพเด็กเหล่านี้จะรู้สึกดีขึ้นหากได้อยู่ในภาวะที่มีคนอื่นซึ่งมีปัญหาล้ำยคลึงกับตัวเอง

7. สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางการใช้ภาษาของเด็กเป็นอย่างมากถ้าเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมใด การใช้ภาษาของเด็กจะเป็นไปตามสิ่งแวดล้อมนั้น ยิ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเท่าใด เด็กก็ยังมีโอกาสได้เรียนรู้คำศัพท์แปลกๆใหม่ๆมากขึ้นเท่านั้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 141-142) กล่าวว่าเด็กทุกคนมีพัฒนาการทางภาษาแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการทั้งทางด้านความสมบูรณ์ทางร่างกาย ประสบการณ์ และปฏิสัมพันธ์ที่เด็กได้รับ ซึ่งองค์ประกอบต่างๆที่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางภาษาที่สำคัญจำแนกเป็นดังนี้

1. ความพร้อมทางร่างกาย การออกเสียงและเปล่งเสียงของเด็กต้องอาศัยความพร้อมของอวัยวะในการเปล่งเสียงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ฟัน เหงือก เพดานปาก ลิ้นไก่ และสายเสียง เมื่อพร้อมเด็กจะเปล่งเสียงออกมาได้ แต่ถ้าหากพิการเด็กจะไม่สามารถพูดได้ เมื่อเด็กมีความพร้อมทางกายเด็กเริ่มเล่นเสียงเมื่ออายุขวบแรก เสียงที่ออกได้ครั้งแรกมาจากเสียงของความคุ้นเคย เช่น คำเรียกว่า แม่ และต่อไปเด็กจะเลียนแบบการออกเสียงแอเรียนรู้คำศัพท์ต่างๆ คำแรกๆที่เด็กคิดได้และรู้ความหมายจะเป็นคำที่ใช้มากที่สุดได้ยีนบ่อย เช่น แม่ ในระยะแรกเด็กอาจฟังจนคุ้นก่อนแล้วจึงออกเสียงภาษาคู่ด้วยการลองผิดลองถูก ถ้า

ได้รับการสนองตอบว่าถูก เกิดเป็นการเรียนรู้ หากการพูดนั้นได้รับการเสริมแรงด้วยเด็กจะใช้ การพูดการฟังนั้นอย่างต่อเนื่องด้วยความพอใจและเพลิดเพลิน ซึ่งการพัฒนาภาษาจะดีขึ้น การมีปฏิสัมพันธ์การถามตอบช่วยให้เด็กเรียนรู้ระเบียบภาษา จากแนวคิดของการพัฒนาภาษา ร่วมกับหลักการเรียนรู้ภาษา โดยธรรมชาติ จึงทำให้เกิดรูปแบบการเรียนการสอนภาษาแบบ เน้นประสบการณ์ (Whole language) ที่เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อมกันโดยเน้นการประสานความรู้และประสบการณ์ที่ติดตัวมาผนวกเข้ากับ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก และการส่งเสริมของครู (เดคาร์ ราเคล. 2542:26 –28)

1. ความพร้อมทางสติปัญญา เด็กบางคนสามารถเรียนภาษาได้เร็ว มีความสามารถในการรับรู้ จำแนกภาพตัวหนังสือและเสียง ประกอบการคิดอย่างมีเหตุผลเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับความสามารถในการรู้ภาษา โดยเด็กเรียนรู้การใช้ภาษาของตนเองทั้งทั้งทางด้าน ความหมาย ประโยค และเสียงจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ(हररषा नलवलเชयर, 2535: 206) การเข้าใจความหมาย ภาษาที่ใช้พูดและคำศัพท์ของเด็กจะยากง่ายขึ้นอยู่กับชุมชนและ สิ่งแวดล้อมทางภาษาที่เด็กได้รับ ที่สำคัญเด็กจะใช้ศัพท์และสำเนียงภาษาเหมือนกับสิ่งที่เด็ก ค้นเคย ตัวอย่างเช่น เด็กใช้สำนวนและสำเนียงภาษาเหมือนกับคนเลี้ยงของตนที่เป็นคนชนบท เด็กจะออกเสียงเป็นชนบทด้วย

2. ความพร้อมทางสิ่งแวดล้อม การพัฒนาภาษาของเด็กต้องเกิดจากการกระตุ้นของ สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ โอกาสทางภาษามีผลต่อเด็กมาก เด็กต้องการเรียนรู้ความหมาย ของภาษาจากผู้ใหญ่และต้องการฝึกปฏิบัติ ปัจจัยร่วมที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ประกอบด้วยปัจจัยร่วมที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

2.1 ตำแหน่งเด็กในครอบครัว เด็กคนกลางพูดแตกต่างจากคนอื่น ลูกแฝดใช้ ภาษา ช้ากว่าปกติ

2.2 เพศ เด็กหญิงจะพูดเร็วกว่าเด็กชาย

2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจ เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัดจะขาดโอกาสการเรียนรู้ภาษาที่ ถูกต้อง และใช้ภาษาไม่ได้ถูกวิธี

2.4 การใช้ภาษาของผู้เลี้ยงเด็ก

2.5 การมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษากับผู้ใหญ่ ตัวอย่างเช่น เด็กอายุ 3 ขวบและยัง พูดไม่ได้หรือพัฒนาการพูดไม่ดีอาจเนื่องจากมีปัญหาความสามารถในการฟังหรือความสามารถ ทางสติปัญญา ยังพบว่าเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการของการพูดเนื่องมาจากความสัมพันธ์ของเด็ก กับแม่ไม่ดี เป็นเหตุให้อารมณ์ไม่ดี หรือขาดการกระตุ้นที่เพียงพอ เด็กกำพร้าจะมีปัญหาการ เรียนรู้เรื่องการพูดมากกว่าเด็กทั่วไป

3. แรงจูงใจให้ใช้ภาษา แรงจูงใจ (Motivation) เป็นแรงขับให้คนเกิดการกระทำและ ตอบสนอง ในแง่ทฤษฎีสิ่งจูงใจ (Incentive theory) เชื่อว่าสิ่งจูงใจทางบวกจะเป็นตัวสร้าง

แรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพมากทำให้คนตอบสนองและกระทำในสิ่งนั้นๆ (Roediger, III , et.al. 1984 :417) เช่นเดียวกับการพัฒนาภาษาของเด็กพบว่า ภาษาสามารถพัฒนาได้ดีในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีการยอมรับและให้กำลังใจ วิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาผู้ใหญ่ ต้องรู้จักปรับฟังเด็ก ให้โอกาสเด็กในการพูด ค่อย สนทนา มีการตอบโต้และปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาภาษาได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษามีปัจจัยหลักสามประการคือทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา และสภาพแวดล้อมหากปัจจัยทั้งสามประการนี้จะส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาให้เป็นไปในทางที่ดี

1.4 แนวทางในการส่งเสริมภาษาของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็ว จากฟังอย่างไม่รู้ความเป็นรู้เรื่อง มากมาย จากพูดไม่ได้เป็นพูดได้คล่องแคล่ว จากอ่านไม่ได้เป็นอ่านได้จากคำคุณหรืออ่านจาก สัญลักษณ์ง่ายๆ จากเขียนแบบขีดเขียนเป็นเขียนแบบสื่อความได้ พัฒนาการทางภาษาที่รวดเร็ว มากมายในวัยนี้หากได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสมจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาได้เป็นอย่างดีดังที่มีผู้กล่าวถึงแนวทางในการส่งเสริมไว้ดังนี้

ฉันทนา ภาคบงกช (2538: 1 – 2) กล่าวว่า ภาษาสามารถพัฒนาได้ดีในบรรยากาศ ที่ผ่อนคลาย มีการยอมรับ และไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กได้มีความก้าวหน้าทางภาษาอย่างรวดเร็วมีดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษา ชั้นเรียนและโรงเรียนควรตกแต่งด้วยคำหรือข้อความ ซึ่งเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
2. การเล่น การเล่นของเด็กเปรียบได้กับการทำงานในโลกของผู้ใหญ่ การพัฒนาภาษาส่วนมากเกิดจากประสบการณ์จริง จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆให้เด็กได้เล่น
3. การอ่าน การอ่านเป็นสื่อของการเรียนรู้ควรจูงใจให้เด็กรักการอ่าน เช่น การอ่านนิทานให้ฟัง
4. การเขียน การอ่านมีความสัมพันธ์กับการเขียน ควรจัดกิจกรรมการเขียนให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กอ่าน
5. การใช้สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเช่น การสื่อข้อความถึงเด็กและข้อความถึงผู้ปกครอง การซื้อสิ่งของ เป็นต้น

สุมาลี เรื่องศิลป์ (2537) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กไว้ดังนี้ กิจกรรมการเล่าเรื่องที่มีรูปภาพประกอบจะมีการชีวิตที่อยู่ในรูปภาพ ซึ่งใหญ่พอให้เด็กเห็น หน้าที่สำคัญของกิจกรรมนี้คือ การส่งเสริมความเข้าใจ และพรรณนาเรื่องเล่าได้อย่างชัดเจน กิจกรรมการเล่าเรื่องจึงดึงดูดความสนใจของเด็กได้ให้ความสนุกสนาน ความผ่อนคลายสามารถสอนคำและช่วยให้เด็กจดจำข้อมูลต่างๆได้ง่ายขึ้นด้วย

วารสารณ รักรวิชัย (2535: 83 – 87) กล่าวถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาดังนี้

1. การเล่านิทาน (Story telling) การเล่านิทาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก การเล่านิทานเป็นการแสดงการให้ความรัก การดูแล เอาใจใส่ต่อเด็กแบบหนึ่ง เพราะเด็กปฐมวัย จะสนใจและชอบหนังสือนิทาน การเล่าเรื่องต่างๆ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาการทางด้านภาษาและในขณะเดียวกันก็เป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เกิดความคิด ความเข้าใจ และทำให้เกิดความสนุกสนานด้วย การเล่านิทานให้เด็กฟัง จะช่วยให้เด็กได้คิด การคิดจินตนาการ และทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

2. การเล่นบทบาทสมมุติ (Role Playing) เด็กปฐมวัยชอบเลียนแบบผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิดหรือผู้ใหญ่ที่ตนรักเคารพ การเล่นบทบาทสมมุติจึงเป็นสิ่งที่เด็กชอบ เด็กชอบสมมุติตนเองเป็นพ่อ แม่หรือสัตว์ที่ตนเองชอบ เป็นหุ่นยนต์ตามภาพยนตร์ในโทรทัศน์ เด็กจะเป็นอะไรได้ทั้งนั้นในสิ่งที่เขาชอบ เด็กจะเล่นที่ไหนก็ได้ การเล่นบทบาทสมมุติเป็นการเล่นอิสระที่เด็ก ๆ จะเล่นได้เมื่อต้องการ ผู้ใหญ่จะช่วยเตรียมหรือส่งเสริมการเล่นโดยการชี้แนะและจัดหาอุปกรณ์ของเล่นให้

จุดมุ่งหมายในการเล่นบทบาทสมมุติ

- ฝึกความคิดและกล้าแสดงออก
- ฝึกความมั่นใจในตนเอง
- เรียนรู้บทบาทของตนในสังคม
- ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
- ส่งเสริมและพัฒนาทางด้านภาษา

3. การสนทนาอภิปราย การสนทนาอภิปรายจะทำให้เด็กเรียนรู้ทางด้านภาษาและความคิดต่างๆซึ่งจะเป็นการช่วยให้เด็กได้ทันคิด หัดสังเกต เป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ชีวิตของเด็กการสนทนาระหว่างพ่อแม่และลูก ควรจะมีเวลาและทำมากเพราะลูกจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากการอธิบายของพ่อแม่

หรรษา นิลวิเชียร (2535: 233 – 234) ได้แนะแนวทางประกอบการสอนภาษาศิลปะในชั้นเรียนเด็กปฐมวัยดังนี้

1. การใช้มือและนิ้วประกอบการท่องบทร้อยกรอง ประกอบการร้องเพลง และประกอบการเล่านิทาน เช่นเพลงแมงมุมลาย เปิดน้อยห้าตัวเป็นต้น

2. ละครสมมุติ เด็กแสดงท่าทางและบทบาทตามเรื่องราวที่ได้ฟังจากการเล่า หรือการอ่านของครู

3. การใช้หุ่น หุ่นที่สร้างขึ้นจากวัสดุหลากหลายชนิด เช่น หุ่นนิ้วมือ หุ่นถุงมือ หุ่นถุงกระบอก หนังสติ๊ก ฯลฯ โดยครูทำเองด้วยความร่วมมือจากนักเรียน หรือจากที่ซื้อหามาสามารถนำมาประกอบการเล่าเรื่องในช่วงเวลาพักผ่อนของเด็กได้ วัสดุที่ใช้ทำหุ่นได้แก่ ถุงเท้า

ถุงกระดาษ ไม้ ผ้าสำลี จานกระดาษ ฝาขวด ฯลฯ เด็กจะได้มีโอกาสพัฒนาทักษะการฟัง ตลอดพัฒนาการใช้ภาษาอย่างถูกต้องด้วย

4. แผ่นป้ายสำลี การเล่นนิทานโดยการใช้นิ้วชี้ป้ายสำลี จะช่วยฝึกทักษะการฟัง การทำนายเหตุการณ์ การเรียงลำดับ ตลอดทั้งการช่วยให้เด็กแต่งนิทานขึ้นมาเอง และการใช้ตัวละครที่เป็นรูปธรรมประกอบ

5. การฟังเทปนิทาน เทปเหล่านั้นอาจซื้อจากร้านค้า หรืออัดเองโดยครูหรือบุคคลอื่นเป็นผู้เล่า

6. การแต่งเรื่องจากภาพ เด็กๆจะได้พัฒนาการใช้ภาษาและการเรียนรู้คำศัพท์ที่เพิ่มขึ้น

7. หนังสือเด็ก ครูและผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการช่วยให้เด็กรักการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกหาหนังสือที่ดีมีคุณค่า สอดคล้องกับความสนใจ และระดับความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของเด็ก ครูและผู้ปกครองอ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นประจำ มีการตั้งคำถามและสนทนาเกี่ยวกับตัวละคร หรือเนื้อเรื่องหลังการอ่าน นอกจากนี้ครูอาจให้เด็กจัดทำหนังสือเองทั้งการเขียนเรื่องและวาดภาพประกอบ สำหรับชั้นเด็กเล็ก ครูอาจให้เด็กเป็นผู้เล่า และครูช่วยเขียนให้ตามคำบอก

8. การทำบัตรในโอกาสต่างๆ เช่น บัตรอวยพรปีใหม่ วันเกิด วันแม่ บัตรเชิญ บัตรแสดงความยินดี ฯลฯ โดยที่เด็กเป็นผู้เขียนเอง หรือเด็กบอกให้ครูเขียน

9. การพานักเรียนไปห้องสมุดประชาชน หรือห้องสมุดของสถานศึกษาอื่นๆที่ใกล้เคียงตามโอกาส

10. การเชิญวิทยากร ครูอาจเชิญผู้สูงอายุ ผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นๆในท้องถิ่นมาอ่านหนังสือ หรือเล่นนิทานให้เด็กฟังตามโอกาส

การจัดประสบการณ์ด้านภาษาให้แก่เด็กปฐมวัย จะต้องคำนึงการบูรณาการทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนวิชาการต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงในสิ่งแวดล้อมที่มีความหมาย ครูควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ได้มีโอกาสสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ส่งสาร และรับสารอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ทันกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันและอนาคต

จากที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าแนวทางในการส่งเสริมภาษาให้เด็กปฐมวัยมีหลายวิธีทั้งการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และวิธีการที่เอื้อ จากสิ่งที่เด็กสนใจ ที่จะช่วยสร้างความพร้อมทางภาษาให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก การฟังการอ่านในสิ่งที่เด็กสนใจได้รับความรู้ อยากจะพูดจะเขียนสื่อสารออกมาอย่างมั่นใจและมีความสุข เป็นความพร้อมที่ผู้ใหญ่สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับเด็ก

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย

เมนยุก (ชันทนพร โอภาสพันธ์. 2536: 34; อ้างอิงจาก Menyuk.1978) ศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็ก 2 กลุ่มคือเด็กเตรียมอนุบาลและเด็กประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูล 3 วิธีคือ บันทึกคำพูดของเด็กจากการพูดคุยกับผู้ทดลอง บันทึกคำพูดของเด็กจากการเล่นบทบาทสมมติ (Role Play) นอกจากนี้ยังมีการสังเกตการพูดของเด็กในห้องเรียนเพื่อเปรียบเทียบความตรงของการเก็บข้อมูลการของเด็กอีกด้วย ผลการศึกษาพบว่าเด็กเตรียมอนุบาลพูดได้โดยเฉลี่ย 82.8 ประโยค (SD = 16.7) เด็กประถมศึกษาปีที่ 1 พูดคำโดยเฉลี่ยประกอบ 95.7 ประโยค (SD=15.2) และจากการใช้ t- test พบว่าความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) และยังพบว่าเด็กชั้นประถม ปีที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงประโยคมากกว่าเด็กเตรียมอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เดล (Del. 1978 : 307) ศึกษา การใช้ถ้อยคำของเด็กในช่วงอายุต่างๆ ตั้งแต่อายุ 2 ปี ถึง 12 ปี โดยวิธีการทดสอบคำศัพท์จากรูปภาพ ผลการศึกษาพบว่า ความถูกต้องในการใช้คำศัพท์ของเด็กเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุ กล่าวคือ ช่วงอายุ 2 ปี เริ่มที่ 25 คำ ถึง 60 คำ เมื่อเด็กอายุ 6 ปีและเพิ่มถึง 90 คำ เมื่ออายุ 12 ปี อัตราการเพิ่มของคำศัพท์ต่างๆ จะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะก่อนวัยเรียน หลังจากวัยนี้คำศัพท์จะค่อยๆ เพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ แต่จะไม่มีการหยุดนิ่งสัดส่วนของคำชนิดต่างๆ ที่เด็กนำมาใช้มักจะเปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ สัดส่วนของการใช้คำนามจะลดลง ในขณะที่สัดส่วนของการใช้คำวิเศษ บุรพบท และสันธาน จะเพิ่มมากขึ้นพิจารณาจากจำนวนคำที่เด็กนำมาใช้ทั้งหมด

บลัด (Blood. 1996: 153) ได้ศึกษา ความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 3 – 5 ปี จำนวน 67 โรงเรียนโดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษาระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กจำนวน 6 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก จากการศึกษาพบว่าการเรียนรู้ทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก และเจตคติของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ และส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเอง จะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้ การสอนอ่านเขียนได้อย่างมีความหมายเพราะชื่อของเด็กจะถูกเรียกอยู่เป็นประจำ และเป็นคำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อตนเองได้จะเป็นแนวทางขยายความสามารถในการรับรู้คำอื่นๆ ต่อไป

วิจิตตรา วิเศษสมบัติ (2539: 73) ได้ศึกษา ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การความคิดรวบยอดประกอบการสนทนากิจกรรมการปั้น ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์การความคิดรวบยอดในการปั้นมีความพร้อมทางภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการปั้นแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมคิด ชนแดง (2540) ศึกษา ผลของการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องคำรูปธรรม และการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมเล่าเรื่องคำรูปธรรม ประกอบการวาดภาพกับกิจกรรมการเล่าเรื่องปกติมีความสามารถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุฬารัตน์ อินุพันธ์ (2543) ได้ศึกษา พัฒนาการทางการพูดเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและมุมบล็อกแบบปกติ พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและเด็กปฐมวัยประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบปกติมีพัฒนาการพูดที่ไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยต่างๆที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู เป็นผู้ที่มีส่วนในการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาได้โดยขึ้นอยู่กับความสนใจการลงมือปฏิบัติ กิจกรรม ความสอดคล้องของสื่อกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่มีต่อพัฒนาการ และบริบทที่แวดล้อมตัวเด็ก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูด

2.1 ความหมายของพัฒนาการทางการพูด

ความหมายของพัฒนาการ

ความหมายของพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยตามที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้มีดังต่อไปนี้

วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี และศิริพันธ์ ดำรงผล (2532:1) กล่าวว่า พัฒนาการหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปในทิศทางที่ดีตามระยะเวลาของมันและต่อเนื่องกันไปเป็นลำดับขั้นอย่างมีระบบไม่มีการย้อนกลับ ลำดับขั้นที่เกิดหลังจากรวบรวมลักษณะของเดิมไว้ด้วย

สิริมา ภิญโญนต์พงษ์ (2545: 27) กล่าวว่า พัฒนาการ (Development) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาด้านการทำหน้าที่ (function) และวุฒิภาวะ(maturation)ของอวัยวะระบบต่างๆในด้านโครงสร้าง การจัดระเบียบส่วนต่างๆของร่างกาย รวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออก มีลักษณะและทิศทางที่แน่นอนสัมพันธ์กับเวลา ทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างดีมีประสิทธิภาพทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเพิ่มทักษะใหม่ๆ จึงเป็นแนวแปลงความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม ผสมผสานก้าวหน้าเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกันไป โดยพัฒนาการครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงการเปลี่ยนแปลงที่สรีระวิทยา(Physiological development) ของระบบอวัยวะ เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านปริมาตร(Quantitative Change) ได้แก่การจำนวนของเซลล์ประสาทในสมอง ขนาดของ

รูปร่าง การขยายส่วนต่างๆของร่างกายและการเกิด การเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของมนุษย์ (Human development)เป็นความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน การคิดเลข การแก้ปัญหา ทักษะการช่วยตนเอง การทรงตัว การเคลื่อนไหว การกระโดด การรู้จักแบ่งปัน มีน้ำใจ ยิ้มแย้ม ซึ่งพัฒนาการทุกด้านของมนุษย์ถ้าได้รับการตอบสนองตรงตามความต้องการแล้ว พัฒนาการทุกด้านของมนุษย์ถ้าได้รับการตอบสนองตรงตามความต้องการแล้วพัฒนาการของมนุษย์จะเป็นไปอย่างสมวัย

พัชรี สวนแก้ว (2545:108) พัฒนาการหมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงลักษณะ และพฤติกรรมที่มีทิศทางและรูปแบบที่แน่นอนจากช่วงระยะหนึ่งของชีวิตไปสู่อีกระยะหนึ่ง พัฒนาการเป็นผลรวมของการกระทำร่วมกันระหว่างวุฒิภาวะและการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป พัฒนาการหมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงในตัวมนุษย์ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคมและสติปัญญาเป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะพฤติกรรมอย่างมีระบบลำดับขั้นของพัฒนาการไม่มีการย้อนกลับ เป็นผลรวมของการกระทำร่วมกันระหว่างวุฒิภาวะและการเรียนรู้

พัฒนาการทางการพูด (Speech Development) นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของพัฒนาการทางการพูดไว้ดังนี้

รจนา ทรรทรานนท์ (2537: 10) พัฒนาการทางการพูดเป็นการเรียนรู้การเข้าใจคำพูดของผู้อื่นโดยเริ่มจากการเข้าใจคำศัพท์ประเภทต่างๆ เด็กจะสะสมความเข้าใจคำศัพท์อยู่ระยะหนึ่งก่อนที่จะใช้คำศัพท์เหล่านั้นในการพูดสื่อสารกับผู้อื่น

เบญจมาศ พระธานี (2538 : 8) พัฒนาการทางภาษา (Language Development) หรือพัฒนาการทางการพูด (Speech Development) เป็นความก้าวหน้าในการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เพื่อรับรู้หรือแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นและติดต่อซึ่งกันและกันแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือพัฒนาการด้านความเข้าใจภาษาและการพัฒนาด้านการแสดงออกทางภาษา

สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2546: 7) พัฒนาการทางภาษาและการพูดเป็นการเรียนรู้การเข้าใจคำพูดของผู้อื่น โดยเริ่มจากการเข้าใจคำศัพท์ประเภทง่าย ๆ เด็กจะสะสมความเข้าใจคำศัพท์อยู่ระยะหนึ่ง ก่อนที่จะใช้คำศัพท์เหล่านี้ในการพูดสื่อสารกับผู้อื่น คำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้ประกอบด้วย คำนาม ที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ อวัยวะร่างกาย ชื่อพืช ผัก ผลไม้ และอาหาร ชื่อสี คำบอกความรู้สึกสัมผัส บอกสถานที่ ทิศทาง เวลา ขนาด จำนวน ระยะทาง กิริยาอาการ คำวิเศษณ์คำบุพบท และคำสันธาน เด็กปกติเรียนรู้คำนามได้ก่อนคำประเภทอื่น แต่เมื่ออายุมากขึ้น อัตราการเรียนรู้คำนามลดลง จะเรียนรู้คำประเภทอื่นแทนได้แก่ คำกิริยา คำบุพบท คำวิเศษณ์ และคำสันธาน ด้านจำนวน คำศัพท์ที่เด็กก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่รู้จักเพียงแค่สิบคำเมื่ออายุ 1 ปีกลายเป็น 2,000

คำ เมื่ออายุ 4 ปีในช่วง 2 – 4 ปีเด็กจะมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้คำศัพท์ที่รวดเร็วมาก และมีอัตราการพัฒนาการสูงกว่าในช่วงอายุอื่นๆ การพัฒนาภาษาและการพูดเป็นไปตามลำดับขั้น

กล่าวโดยสรุป พัฒนาการทางการพูดหมายถึง การเรียนรู้เพื่อที่จะเข้าใจคำพูดของผู้อื่นโดยสะสมความเข้าใจคำศัพท์ก่อน ในช่วง 1 – 4 ขวบเด็กจะรู้จำนวนคำศัพท์ที่รวดเร็วมาก มีอัตราการพัฒนาการสูงกว่าในช่วงอายุอื่นๆ การรู้คำศัพท์เพิ่มมากขึ้นช่วยให้สามารถนำไปใช้ในการพูดสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อแสดงความรับรู้แสดงความรู้สึกความคิดเห็นและติดต่อกันและกัน

2.2 ความสำคัญของพัฒนาการทางการพูด

ภาษาพูดเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาอ่านและภาษาเขียนและเพื่อที่จะได้ประโยชน์จากการเรียนในวิชาอื่นๆ (ตันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2543:35) ภาษาและการพูดเป็นสิ่ง ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามทฤษฎีและแนวคิดของการ์ดเนอร์ (Gardner) ในทฤษฎีพหุปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 138) กล่าวถึงสติปัญญาทางด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ว่าทักษะทางภาษานับเป็นส่วนหนึ่งของสติปัญญาดังนั้นพัฒนาการทางการพูดจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับเด็กปฐมวัยที่ต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ดังนี้

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542:63 – 64) กล่าวว่า การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญของการติดต่อสื่อสารที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตการฝึกพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะด้านภาษาได้อย่างดีซึ่งจุดประสงค์ของการฝึกพูดมีดังนี้

1. เพื่อให้เด็กพัฒนาการพูดได้คล่องเป็นธรรมชาติได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ
2. พัฒนาความสามารถในการพูดได้ชัดเจน ได้ฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับเด็ก เช่น “ส” นอกจากนี้ยังควรพูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง รื่นหู ไม่ดัง ไม่ค่อยเกินไป มีความมั่นใจในการพูด
3. พูดถูกต้องจนเป็นนิสัยเช่นเด็ก ๆ มักจะพูดประโยคปฏิเสธว่า “ผมเปล่าทำ” ต้องแก้เป็น “ผมไม่ได้ทำครับ” หรือ “ไม่ได้ทำค่ะ”
4. เพื่อใช้ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อกับสังคมกับเพื่อนๆ และบุคคลอื่นๆ การที่เด็กจะเป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วยย่อมต้องมีภาษาที่สุภาพดังนั้นการให้การศึกษาศึกษาเด็กวัยนี้ย่อมจะฝึกเด็กให้รู้จักใช้คำสุภาพทั้งหลาย เช่น คำว่า “ขอโทษ” “ขอบคุณ” “ขอใจ” โดยต้องเป็นแบบให้เด็กและต้องใช้อย่างสม่ำเสมอนอกจากนี้จะต้องให้รู้จักกาลเทศะด้วย เสียงที่พูดในห้องเรียนย่อมจะต้องดังเหมือนเสียงที่ใช้ในสนาม
5. เพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นคือไม่เพียงแต่แสดงความคิดเห็นของตนเท่านั้นแต่ยังสามารถเข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูด สามารถพูดสิ่งที่ผู้อื่นกล่าวไว้ได้
6. การฝึกเลียนเสียงคำพูดก่อนที่จะบรรยายเรื่องราวต่างๆ หากไม่ฝึกในเรื่องนี้เด็กบางคนจะเล่าเรื่องไม่ตรงจุด เช่น เด็กอาสาจะเล่าเรื่อง “ไปเที่ยวทะเล” แทนที่จะพูดถึงการไป

ทะเล เด็กบางคนจะมัวพะวงแต่จุดไม่สำคัญ เช่น การแต่งตัว การซื้อของต่างๆ สำหรับการเดินทาง ครูอาจต้องช่วยเตือนเด็กให้พูดเข้ามาหาเรื่องอีกทีหนึ่ง

7. เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา เช่น หลักของการออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรค การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยค และคำบางคำมีความหมายได้หลายอย่าง

กล่าวโดยสรุป การพูดเป็นรากฐานของการพัฒนาภาษา ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลมีความสุข หรือ ทุกซ์ ดังนั้นในเด็ก การพัฒนาการทางการพูดจึงเป็นแนวทางที่จะวางให้เด็กมีความสุขในอนาคตได้ส่วนหนึ่ง

2.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย

มีนักการศึกษาได้ค้นพบว่าเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการพูดที่แตกต่างกันนั้น มีกระบวนการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยดังต่อไปนี้

จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ (Suvannathat and others. 1985 : 122) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาว่า เกิดขึ้นจากความชำนาญ (Empiricist Approach) ซึ่งเด็กจะเริ่มเรียนรู้ภาษาอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์ แต่เรียนรู้ภาษาในลักษณะเดียวกับการฝึกทักษะ ความชำนาญและความสามารถด้านอื่น ๆ การเรียนรู้คำได้จากการได้ยินคนอื่นพูดซ้ำ ๆ แล้วนำมาพูด ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้เร็วถ้าคำที่เด็กเรียนรู้เป็นประสบการณ์ใกล้ตัวเด็กรูปแบบการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย คือ ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ เช่น ครูนำวัตถุสิ่งของ ของเล่นมาจัดวางในห้องเรียนและตั้งคำถาม เพื่อเราให้เด็กหาคำตอบ ซึ่งเป็นการให้เด็กสำรวจวัตถุนั้นด้วยตัวเอง

ศรียา และประภัสสร นิยมธรรม (2541: 27-30) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาและการพูดไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเสริมกำลัง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rheingold) และคณะพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมกำลัง วินิทซ์ (Winitz) ได้อธิบายถึงการที่เด็กเกิดการรับรู้ ในระยะการเล่นเสียงตอนต้นๆ ว่าเป็นการกระทำตามธรรมชาติของมนุษย์ ในการที่จะมีจุดหมายปลายทางตัวอย่างเช่น เมื่อเด็กหิวก็เคลื่อนไหวปาก ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่การดูด และการกิน ต่อมาเมื่อโตขึ้นก็อาจใช้วิธีทำเสียงอ้อแอ้ โดยหวังว่าแม่จะเข้ามาหาและเล่นเสียงคุยตามไปด้วย

2. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ในบางครั้ง เด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อนเลย แม้แต่ในระยะเล่นเสียงก็ได้เปลี่ยนแปลงเสียงที่คล้ายกับคำนั้น จึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ทฤษฎีนี้ให้คำตอบในแง่ซึ่งลิเบอร์แมน (Liberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเล่นเสียง จึงเห็นได้

ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย ทำนองเดียวกับเด็กหูตึง การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังพูดซ้ำด้วยตนเองหรือหันเปล่งเสียงโดยใช้อานริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

3. ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด (Innateness Theory) ชอมสกี (Chomsky) นักภาษาศาสตร์อเมริกันผู้คิดทฤษฎีนี้เขาอธิบายว่า เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับเครื่องมือในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition Device) ซึ่งเรียกว่า แอล เอ ดี (L.A.D.) เครื่องมือนี้จะเป็นฝ่ายรับข้อมูลทางภาษา ซึ่งมาจากประโยคต่างๆ เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้กฎต่างๆ ทางไวยากรณ์ที่มีใช้ในภาษากฎทางไวยากรณ์ต่างๆ นี่ก็คือความรู้ในภาษา (Competence)

4. ทฤษฎีความสัมพันธ์ (Interaction Theory) ได้มีนักสังคมวิทยาภาษาศาสตร์และนักจิตวิทยากลุ่มหนึ่งเสนอขึ้นโดยกล่าวว่า คนเราเกิดมานั้นจะต้องมีบางสิ่งบางอย่างติดตัวมาทำให้คนผิดไปจากสัตว์อื่น แต่ ไม่ใช่ แอล เอ ดี สิ่งนั้นคือ ความสามารถในการเรียนภาษา (Language Capacity) และความรู้เกี่ยวกับโลก (Cognitive Knowledges)

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Luck) ซึ่งธอร์นไค (Thondike) เป็นผู้คิดโดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นอยู่นั้นเผอิญมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้รางวัลในทันทีด้วยวิธีนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาไปเรื่อย

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) ของอีริค เลนเนเบอร์ก (Eric Lenneberg) เชื่อว่า พัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ก็เกิดจากการที่คนสามารถถ่ายทอดภาษากันได้

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) จอห์น ดอลลาร์ด (John Dollard) และเนล มิลเลอร์ (Neel Miller) เป็นผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้ โดยย่ำเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่าภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูกจะเป็นเหตุให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

จากการศึกษาทฤษฎีและกระบวนการการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวมาจะเห็นได้ว่า พัฒนาการทางภาษาหรือการพูดของเด็กปฐมวัยนั้น จะต้องผ่านกระบวนการพัฒนามาเป็นลำดับขั้น เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้หลายรูปแบบแตกต่างกันไปและการเรียนรู้นั้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ทางสังคม เช่น สิ่งแวดล้อม ตัวเด็กเอง ตลอดจนปฏิบัติการตอบสนองจากสิ่งเร้า โดยกระบวนการเรียนรู้เริ่มอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์ มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ และบุคคลใกล้เคียงตัวในลักษณะการเล่นแบบหรือการปฏิบัติแบบลองผิดลองถูก และเมื่อเด็กได้รับการเสริมแรงก็จะเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเรียนรู้นั้นเป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่ เข้ากับความรู้เดิม ก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาหรือพัฒนาการทางการพูดได้ดียิ่งขึ้น

2.4 พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

เบญจมาศ พระธานี (2538: 8) พัฒนาการทางภาษา (Language Development) หรือพัฒนาการทางการพูด (Speech Development) เป็นความก้าวหน้าในการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เพื่อรับรู้หรือแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นและติดต่อซึ่งกันและกัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือพัฒนาด้านความเข้าใจภาษาและพัฒนาการด้านการแสดงออกทางภาษา

ตามปรัชญาการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาชั้นนั้นเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่ 0 - 5 ปี ดังนั้นพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัยจึงได้แสดงไว้ดังตารางพัฒนาการทางภาษาและการพูดในด้านความเข้าใจและการใช้ภาษา (สถาบันราชานุกูลกรมสุขภาพจิต กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. 7 –10) ดังตาราง 2

ตาราง 1 พัฒนาการทางภาษาและการพูดในด้านความเข้าใจและการใช้ภาษา

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การใช้ภาษา
1 เดือน	- เมื่อได้ยินเสียงดังจะสะดุ้ง ขยับตัว ขยิบตา หรือร้องไห้	- เด็กร้องไห้เมื่อหิว เปียก หรือไม่สบาย
3 เดือน	- เมื่อได้ยินเสียงแม่อยู่ใกล้ๆ เด็กจะยิ้มหรือนิ่งฟัง	- ทำเสียงอ้อแอ้เมื่อมีความพึงพอใจ
6 เดือน	- หันไปมองยังที่มาของเสียงที่ไม่ดังนัก	- เล่นเสียงที่ละพยางค์หรือสองพยางค์ เช่น กา – กา อา – คา เป็นต้น เริ่มเล่นเสียงต่าง
9 เดือน	- ทำตามคำสั่งได้ เช่น บ้ายบาย - หยุดเล่นเมื่อถูกดุ หรือ เมื่อบอกว่า “อย่า”	- ทำเสียงโต้ตอบไม่เป็นภาษาเมื่อมีคนมาพูดด้วย - เลียนแบบการเล่นเสียงของผู้อื่น - ทำเสียงเพื่อเรียกร้องความสนใจ - เลียนเสียงแปลกๆ เช่น สุนัขเห่า เสียงจิ้งจก
12 เดือน	- หันไปหาเมื่อถูกเรียกชื่อ - เข้าใจคำพูดที่ได้ยินบ่อยๆ เช่น “เอา” “ไม่เอา” - เข้าใจคำศัพท์ที่ได้ 10 คำ	- การเล่นเสียงเป็นภาษายังมีอยู่ แต่เพิ่มจำนวนพยางค์มากขึ้น - เริ่มพูดคำที่มีความหมายได้ 2 – 3 คำ เช่น พ่อ แม่ หม่า ไป เป็นต้น - ตอบสนองต่อคำพูดโดยใช้ท่าทางง่ายๆ เช่น พยักหน้า หรือสั่นหัว

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การใช้ภาษา
18 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจ และทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้เช่น “ไปเอารถมา” “นั่งลง” “ยืนขึ้น” เป็นต้น - ชี้ส่วนต่างๆของร่างกายได้ 1 - 3 อย่าง - ชี้สิ่งของหรือบุคคลที่คุ้นเคยได้เมื่อบอกให้ชี้ เช่น “แม่อยู่ไหน” “พ่ออยู่ไหน” “นาฬิกาอยู่ไหน” - เข้าใจคำศัพท์ได้ 50 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ยังพูดไม่เป็นภาษา บางครั้งอาจพูดคำที่มีความหมาย และไม่มีมีความหมายปนกัน โดยมีน้ำเสียงแบบผู้ใหญ่ - พูดเป็นคำที่มีความหมายได้ประมาณ 10 – 20 คำ โดยมากจะใช้คำพูดเมื่อเรียกชื่อสิ่งต่างๆที่เด็กเห็นบ่อยๆ เช่น หม่า แมว - บอกความต้องการง่ายๆ ได้ เช่น “เอา” “ไป” - พูดโต้ตอบโดยพูดซ้ำหรือพูดเลียนแบบ คำพูด ผู้อื่น - ชอบออกคำสั่งโดยใช้คำพูดร่วมกับทาง
2 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้ส่วนต่างๆของร่างกายได้ 5 อย่าง - เข้าใจคำถามได้มากขึ้น เช่น “นี่อะไร...” “...อยู่ไหน” - ชีรูปร่างของต่างเมื่อบอกให้ชี้ได้ - เข้าใจคำศัพท์ 1,200 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดคำที่มีความหมายได้ 50 – 400 คำ - พูดเป็นประโยคที่ยาว 2 – 3 คำได้ เช่น “เอามา” “ไปเที่ยว” - ยังคงชอบเลียนคำพูดของผู้อื่น - พูดเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้องทุกเสียง - พูดแบบไม่เป็นภาษาลดลงอย่างมากจนแทบไม่มีเลย
3 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงความสนใจที่จะฟังคำพูดเมื่อแม่อธิบายให้เด็กฟัง - ชอบฟังนิทาน - ชี้ส่วนต่างๆของร่างกายได้ไม่ต่ำกว่า 7 อย่าง - เข้าใจคำกริยาต่างๆได้ - เข้าใจคำศัพท์ 2,400 – 3,600 คำ - เข้าใจคำที่เป็นประโยคยาวๆได้ เช่น “หนูกินข้าวให้เสร็จก่อนแล้วแม่จะพาไปนั่งรถ” - เข้าใจคำบุพบท เช่น บน ใต้ ขึ้น ลง เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - บอกชื่อตนเองได้ - ชอบพูดคนเดียวในขณะที่ทำสิ่งต่างๆ - ชอบถามคำถามมากขึ้น เช่น “สีอะไร” “แม่อยู่ไหน” “นั่นใคร” - พูดคำศัพท์ได้ 900 - 1,200 คำ - พูดเป็นประโยคได้ประมาณ 3 คำ แต่อาจพูดไม่ชัด - ชอบเล่าเหตุการณ์ที่กำลังประสบอยู่ - มีการพูดไม่คล่องได้ - พูดเสียงสระได้ชัดเจนทุกเสียง - เสียงที่พูดได้ชัดเจน คือ (ม น ห ย ค อ ว บ ป ก)

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การใช้ภาษา
4 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำศัพท์ 4,200 – 5,600 คำ - มีทักษะในการฟังดีขึ้นและตั้งใจฟังได้นานขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดให้คนอื่นเข้าใจได้ดีแต่พูดไม่ชัด - พูดเป็นประโยคยาวๆได้ 4 คำโดยเฉลี่ย - เล่าเรื่องได้โดยมีเนื้อหาที่ต่อเนื่องกัน - พูดโอ้อวดและวิจารณ์ผู้อื่น - ชอบถาม “ทำไม” “เมื่อไร” - พูดได้ตั้งแต่ 1,500 - 1,800 คำ - ใช้ประโยคซับซ้อนได้มากขึ้น มีลักษณะทางไวยากรณ์เกือบสมบูรณ์ - สามารถบอกคำตรงกันข้ามได้ เช่น “ช้างตัวใหญ่” “กระต่ายตัวเล็ก” - เสียงพยัญชนะที่พูดได้เพิ่มเติมคือ (ท ต ล จ พ ง ด)
5 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำศัพท์ 6,500 – 9,600 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดคำศัพท์ประมาณ 2,000 คำขึ้นไป - พูดได้เป็นประโยคได้ประมาณ 4 – 5 คำ - ใช้ไวยากรณ์ได้ถูกต้องเกือบเท่าผู้ใหญ่ - สามารถบอกได้ว่าของสิ่งนั้นทำด้วยอะไร เช่น “บ้านทำมาจากอะไร” - เสียงพยัญชนะที่ออกได้ชัดเพิ่มขึ้น คือ (ฟ ช
6 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำศัพท์ได้ประมาณ 13,500 – 15,000 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดได้ประมาณ 2,500 คำขึ้นไป - พูดเป็นประโยคยาวได้ 6 คำโดยเฉลี่ย - รู้จักใช้คำเปรียบเทียบ ขนาด รูปร่าง - เสียงพยัญชนะที่ออกได้ชัดเพิ่มขึ้นคือ (ส) ส่วนเสียง (ร) เด็กจะพูดชัดเมื่ออายุ 7 ปีขึ้นไป

สรุป พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยหมายถึงความก้าวหน้าในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยซึ่งหมายรวมทั้งความเข้าใจในภาษาหรือการพูดและการแสดงออกหรือการใช้ภาษา

2.5 กิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย

กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดให้กับเด็กนั้น มีกิจกรรมหลายรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุย ชักถาม และแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาครบทุกด้าน (กรมวิชาการ, 2540: 36 – 37) ตามแนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่สามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น

1. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

2. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่างๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิด คุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้อาจเป็น รูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่นการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

3. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอน ของกิจกรรมนั้นๆ ในบางครั้งครูอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครู เพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติจริงเช่นการเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

4. การทดลองปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ ทดลองปฏิบัติด้วยตนเองได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา และ ส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น และค้นพบด้วยตัวเอง เช่น การประกอบอาหาร การ ทดลองวิทยาศาสตร์ง่ายๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ฯลฯ

5. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีก รูปแบบหนึ่งด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่างๆรอบโรงเรียน หรือสถานที่นอกโรงเรียนเพื่อ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

6. การเล่นเกมบทบาทสมมติ เป็นตัวละครต่างๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทาน หรือเรื่องราว ต่างๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติเพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวมศีรษะ ที่คาดศีรษะรูปคน และสัตว์รูปแบบต่างๆ เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ของจริง ชนิดต่างๆ

7. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจองเป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความ สนุกสนานเพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

ปริศนา สิริอาชา (2537: 91 – 96) กล่าวว่า การที่ดีจะช่วยให้เด็กเป็นนักพูดที่ดี คือ การพูดคุยกับเด็กบ่อยๆ คำพูดต่างๆ ของเด็กอายุ 3 ขวบ มักเป็นคำที่ได้รับมาจากพ่อแม่ และ ผู้ใกล้ชิด หลังจากนั้นเด็กจึงเริ่มเรียนรู้คำต่างๆ เองดังนั้น การพูดจาของบุคคลที่แวดล้อมเด็ก อยู่จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เช่น การสอนให้เด็กรู้จักความหมายของคำ เช่น หนูกินข้าวด้วยขันหรือ ลูกบอลจะ? หรือหนูใช้ตามองหรือใช้นิ้วมองจะ? การสอนคำจากท่าทางสอนจากการอ่านนิทาน

ให้ฟัง การเล่นเกมสมมุติ การร้องเพลงประกอบท่าทาง การหัดให้เด็กได้ตอบคำถาม การเล่น
 นำทาง การเรียงลำดับเหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูด

ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางการพูดของเด็กทั้งในประเทศและต่างประเทศหลาย
 ท่านดังต่อไปนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

โลวินเจอร์ (ภรณ์ คุรุรัตน์. 2535 :17 – 18; อ้างอิงจาก Lovinger. 1974 “Socio –
 dramatic Play and Language Development in Preschool Disadvantaged” Psychology in
 the school. 313–320) ผู้เชี่ยวชาญทางการพูดได้ทำการทดลอง โดยเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับ
 เด็กวัย 4 – 5 ขวบ ในระหว่างการเล่นอย่างอิสระของเด็กเป็นเวลา 1 ชม.ต่อวันเป็นเวลาทั้งหมด
 25 สัปดาห์โดยเขาแบ่งระดับของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขากับตัวเด็กออกเป็น 2 ระดับด้วยกัน
 คือ

1. เข้าไปมีส่วนร่วมในการเล่นของเด็กอีกทั้งแนะนำการเล่นต่างๆให้กับเด็กพร้อมทั้ง
 ติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด
2. ให้เด็กได้แสดงการเล่นจากประสบการณ์ของตนเอง
3. สร้างสภาพการณ์การเล่นสนับสนุนให้เด็กเล่น ซึ่งในแต่ละชั่วโมงนั้นไม่ได้เน้นที่
 การฝึกฝนและไม่มีการบังคับเด็กให้เล่น แต่เด็กจะได้รับการสนับสนุนให้สนองตอบต่อการเล่น
 และการใช้คำพูดที่เด็กต้องการ

จากการทดลองเขาพบว่า การที่เขาได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนปฏิสัมพันธ์กับการเล่น
 ของเด็ก ทั้ง 3 ระดับนี้ มีผลทำให้การแสดงออกทางภาษาของเด็กเพิ่มขึ้น มีการเล่นที่
 ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในขณะที่กลุ่มควบคุม (ไม่มีปฏิสัมพันธ์ใดๆทั้งสิ้น) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
 นอกจากนี้เขาพบว่าในการฝึกหัดให้เด็กปฐมวัยได้รู้จักเล่นแบบละครจะช่วยพัฒนาภาษาของเด็ก
 ได้มากยิ่งขึ้น ในการที่จะช่วยพัฒนาด้านภาษาให้แก่เด็ก ผู้ใหญ่จะต้องรู้ถึงลักษณะของกิจกรรม
 ตลอดจนรู้จักการใช้ภาษาของเด็ก คำพูดของผู้ใหญ่จะช่วยทำให้การเล่นดีขึ้น แต่ก็อาจจะมีผล
 ในทางลบได้เช่นกัน ถ้าสิ่งที่ผู้ใหญ่ชักจูงให้เด็กเล่นนั้นยังไม่อยู่ในความสนใจของเด็ก การพูด
 ของผู้ใหญ่จะต้องดูเวลาที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ การช่วยเหลือของผู้ใหญ่นั้นจำเป็นต่อการ
 เล่นของเด็กแต่ไม่ควรจะเป็นการช่วยโดยตรง เพราะอาจทำให้เด็กรู้สึกที่ไม่เป็นอิสระ

ไพน์ (Pine) และคณะได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบที่แตกต่างกันในขั้นตอนการใช้คำ
 เดี่ยวที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำพูดของแม่และการผสมคำของเด็ก (Stylistic
 Variation at the “Single Word “ Stage : Relation between Maternal Speech
 Characteristic and Children’s Vocabulary Composition and Usage) พบว่า ความสัมพันธ์

ของการใช้คำของเด็กแตกต่างกันไปตามการใช้คำพูดของแม่โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแม่และเด็ก 26 คู่ เด็กผู้หญิง 14 คน และเด็กผู้ชาย 12 คน เริ่มจากคำ 10 คำ 5 คำ และ 100 คำ ตามลำดับ วิธีการพูดของแม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการการใช้คำพูดของลูกโดยตรงคือแม่ที่พยายามอธิบายความหมายคำศัพท์โดยอิงสภาพแวดล้อมจะสามารถถ่ายทอดคำพูดใหม่ๆ ให้ลูกได้มากกว่า แม่ที่พูดโดยวิธีการออกคำสั่งว่า เช่นนั้น เช่นนี้ และแม่ที่พูดเก่งๆ จะทำให้เด็กเรียนรู้คำต่างๆ เช่น คำอุทาน คำสั้นๆ ได้เป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูงกว่าแม่ที่ไม่ค่อยพูด โดยมีเช็คลิสต์ (Checklist) ให้แม่เช็ค คำต่างๆ ที่เด็กเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นและมีการอัดเสียงพูดของเด็ก เพื่อดูพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็ก อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนมากขึ้น (Pine, Lieven & Roland.1997 : 807 – 819)

งานวิจัยในประเทศ

จุฬารัตน์ อินนุพัฒน์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและมุมบล็อกแบบปกติโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัย ชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ขวบ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อกแบบเต็มรูปแบบและมุมบล็อกแบบปกติมีพัฒนาการทางการพูดที่ไม่แตกต่างกัน

นงเยาว์คลิกลาย (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสามารถด้านการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ขวบ ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบมีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามปกติ

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า เด็กสามารถพูดได้ตามความพร้อมของเด็กแต่ละคน โดยปกติในเด็กวัยใกล้เคียงกันก็จะพูดได้ในระดับที่ใกล้เคียงกันอาจสังเกตจากการพูดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ การที่เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันจะส่งผลต่อพัฒนาการทางการพูด หากเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่มีสถานการณ์ช่วยยู่ให้เด็กคิดเพื่อที่จะพูดการได้เล่นกับเพื่อนการที่มีผู้ใหญ่พูดคุยอย่างเหมาะสม รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมการพูดต่างๆ นิทาน คำคล้องจอง เพลง กิจกรรมทางศิลปะเหล่านี้ล้วนมีผลต่อพัฒนาการทางการพูดของเด็ก

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหุ่น

3.1 ความหมายของหุ่น

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหุ่นไว้ดังนี้

จระประภา บุญยนิติกัย (2522: 7) ได้ให้ความหมายว่า หุ่นคือสิ่งที่ไม่มีชีวิตเคลื่อนไหวได้ในรูปแบบละคร โดยมนุษย์เป็นผู้บังคับ หุ่นมีหลายประเภทแต่ต้องไม่ใช่ตุ๊กตาหรือหุ่นยนต์

อรชума ยุทธวงศ์ (2527: 568) ได้กล่าวว่า หุ่นเป็นวัตถุที่คนสร้างขึ้นแล้วนำมาทำให้เคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่น หุ่นมีไว้เพื่อสื่อสารและนำความรู้สึกรู้สึกนึกคิด อารมณ์ แรงบันดาลใจ และความฝันมาทำให้เป็นตัวแทนขึ้นมา

จักรพันธ์ โปรษยกฤต (2535: 7-12) กล่าวว่า หุ่นคือรูปแบบจำลองมาจากของจริง ทำคล้ายของจริงประดิษฐ์ด้วยวิธีปั้นหรือแกะสลักใช้ในการเล่นมหรสพเคลื่อนไหวด้วยการชักหรือเชิด บังคับให้เคลื่อนไหวเพื่อแสดงเป็นเรื่องราว

สรุป หุ่นเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อจำลอง เลียนแบบ หรือทำคล้ายของจริง การเคลื่อนไหวของหุ่นดำเนินไปตามความคิดจินตนาการและความต้องการของคน

3.2 ความสำคัญของหุ่น

หุ่นมีความสำคัญหลายประการดังที่ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญไว้ดังนี้

ลัดดา นีละมณี. (จิตราภรณ์ เตมียกุล. 2531:30; อ้างอิงจาก ลัดดา นีละมณี. 2522: 54) กล่าวว่า หุ่นเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณค่าต่อเด็กๆ มาก และมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของเด็ก สร้างบรรยากาศภายในชั้นเรียนได้อย่างดี กระตุ้นให้เด็กสนใจบทเรียนตลอดเวลา โดยเฉพาะวิชาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและนามธรรมเกินไปสำหรับเด็กเล็ก

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (จิตราภรณ์ เตมียกุล. 2531: 30 – 31; อ้างอิงจาก ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. 2522: 10-16) มีความเห็นสอดคล้องในเรื่องคุณค่าของหุ่นว่า เป็นสื่อการเรียนที่เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษา มาก นำไปใช้ในการสอนได้หลายๆ เนื้อหา และเป็นสื่อที่เคลื่อนไหวได้ น่าสนใจกว่าภาพธรรมดา ถ้าได้มีการนำหุ่นมาใช้ในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย จะเป็นประโยชน์แก่เด็กอย่างมากทั้งในด้านจิตวิทยา ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มจินตนาการ ความเป็นผู้กล้าแสดงออก การใช้หุ่นประกอบการสอนให้ผลดีโดย

1. สามารถเลียนแบบของจริงได้
2. ทำให้ผู้เรียนสนใจและซึ้งใจให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมในการเรียน (สาริโรจน์ แพ่งยัง.

2524 : 20 –27)

อรชุนมา ยุททวงศ์ (2527: 579 -580) หุ่นมีประโยชน์หลายด้านเช่น

1. ให้ความบันเทิง มีการใช้หุ่นแสดงในรายการบนเวที รายการโทรทัศน์ และการแสดงละครหุ่นทั้งเรื่องหรือร่วมกับการแสดงประเภทอื่นๆ เป็นที่ดึงดูดความสนใจสำหรับผู้ใหญ่ และเด็กบางครั้งก็ใช้หุ่นประชาสัมพันธ์หรือโฆษณา

2. ให้ประโยชน์ในการเรียนรู้ นิยมใช้หุ่นเพื่อการเรียนรู้ และปลูกฝังแนวความคิดต่างๆ ให้กับเด็ก เช่น

2.1 สอนทำหุ่นในการเรียนวิชาศิลปะ โดยเน้นการแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

2.2 ใช้หุ่นเป็นสื่อกลางการสอนวิชาต่างๆ เช่น ดนตรี สังคมวิทยา คณิตศาสตร์ ภาษา ฯลฯ เพราะเป็นการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน

2.3 หุ่นช่วยให้เด็กได้รับการชี้แนะแนวทางในการประพฤติ ปลูกฝังค่านิยมต่างๆ เช่น การรักษาความสะอาด การเสียสละ ฯลฯ รวมทั้งการใช้หุ่นเพื่อเผยแพร่แนวความคิด เช่น ในเรื่องความรู้เรื่องประชาธิปไตย สารธารณสุข

2.4 การแสดงละครหุ่นช่วยให้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.5 หุ่นช่วยแก้ปัญหาเฉพาะตัวของแต่ละคนได้ เช่น เด็กที่ขี้อาย ติดอ่าง ก้าวร้าว หรือมีปัญหาในด้านการสื่อสารโดยเด็กจะสื่อสารกับผู้อื่นผ่านตัวหุ่น จะง่ายกว่าการสื่อสารด้วยตัวเองโดยตรง

สรุป หุ่น เป็นการเลียนแบบของจริงทั้งรูปร่างหน้าตาถ่ายทอดทั้งความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ที่มาจากหุ่นหุ่นจึงมีความสำคัญมากมาย โดยมีจุดเริ่มต้นจากการกระตุ้นเร้าความสนใจ ด้วยการเคลื่อนไหวที่เหมือนมีชีวิต ช่วยส่งเสริมจินตนาการ การกล้าแสดงออก ชักจูงให้ร่วมกิจกรรม ช่วยปลูกฝังแนวความคิด เป็นสื่อการเรียนทุกวิชาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ให้ความบันเทิงในการแสดงบนเวที การโฆษณา หุ่นจึงเป็นสื่อที่ส่งจากความรู้สึก ความต้องการของผู้ถ่ายทอดเพื่อให้ถึงผู้รับการถ่ายทอดด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน

3.3 ประเภทของหุ่น

นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของหุ่นไว้หลายประเภทดังนี้

อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร (2540: 57 – 60) ได้แบ่งหุ่นตามรูปแบบที่นำมาเล่นกัน ไว้ 5 ประเภทคือ

1. หุ่นเงา (Shadow Puppet) มีลักษณะแบน ทำด้วยหนัง กระดาษ หรือ พลาสติก มีไม้เสียบตรงกลางหุ่นสำหรับมือถือ และมีไม้โยงจากอวัยวะส่วนที่ต้องการให้เคลื่อนไหว การแสดงจะต้องใช้จอบัง การเชิดต้องเชิดจากโรงหนัง โดยมีไฟส่องหลังตัวหุ่น การเคลื่อนไหวของหุ่นจะปรากฏเป็นเงาทาบลงบนจอ

2. หุ่นมือ (Hand Puppet) เป็นหุ่นที่ทำงานที่ง่ายที่สุดในบรรดาหุ่นทั้งหลายอาจใช้ถุงกระดาษหรือถุงเท้ามาทำ เวลาเชิดก็เอามือสอดเข้าไปหุ่นจะเคลื่อนไหวตามลีลาของการขยับข้อมือและนิ้วมือ หุ่นประเภทนี้มักมีแต่หัวและแขนบางครั้งอาจจะมีทั้งตัวก็ได้

3. หุ่นเชิด (Rod Puppet) บางครั้งเรียกว่าหุ่นกระบอก เป็นหุ่นที่เชิดด้วยไม้หรือลวดจากมือทั้งสองข้าง และแกนกลางของตัวหุ่น หุ่นเชิดจึงตัวใหญ่กว่าหุ่นมือบางที่การเชิดอาจจะใช้คนเชิดถึง 3 คน

4. หุ่นสายชัก (String Puppet) เป็นหุ่นทั้งตัวมีลักษณะสำคัญคือ มีสายโยงจาก มือเท้า และอวัยวะส่วนต่างๆ ของหุ่น ผูกโยงขึ้นไปผูกกับไม้ถือรูปกากบาท เวลาเชิดก็อาศัยการขยับไม้หรือสายโยงแต่ละเส้น ตัวหุ่นอาจทำงานหรือวิจิตรพิสดารก็ได้การที่จะให้หุ่นเคลื่อนไหวได้มากเพียงใดขึ้นอยู่กับรายละเอียดของตัวหุ่น และเชือกที่ใช้บังคับ

5. หุ่นสร้างสรรค์ (Apply Puppet) หุ่นชนิดนี้แตกต่างออกไปจากหุ่นที่ได้อีกแล้วทั้งหมด คือเป็นหุ่นที่ไม่มีข้อจำกัดในรูปแบบและวิธีเชิด หุ่นจะมีรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร จะเชิดอย่างไรขึ้นอยู่กับจินตนาการของผู้สร้าง เช่น หุ่นที่ทำจากกระดืบข้าวเหนียว ท่อน้ำพลาสติก ผ้า ฟองน้ำ กระดาษ แกลลอนน้ำมันและลูกบอลพลาสติก ฯลฯ

เกศินี โชติกเสถียร (2524: 9) ได้กล่าวถึงการสร้างหุ่น มืองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. ขนาด จะสร้างให้มีขนาดใหญ่โตเพียงใดก็ได้ แต่สัดส่วนที่ได้ขนาดเฉลี่ยมักจะเป็นขนาด 1/3 ของขนาดมนุษย์ ในการสร้างในแต่ละเรื่อง ผู้สร้างย่อมมีวัตถุประสงค์ต่างกัน
2. ส่วนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษในหุ่นแต่ละตัว จะมีลักษณะที่ทำให้ผู้ดูรู้สึกอุนิสัยของหุ่นได้

3. ศึกษาแหล่งกำเนิดของหุ่นประเภทต่างๆ ที่เคยมีมาในโลก เพื่อรู้ถึงวิธีการทำหัวลำตัว การเชิด การเขียนหน้าตา ที่เน้นความรู้สึกของตัวหุ่น

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา(2519:81) เกศินี โชติกเสถียร (2524 : 20 - 23) และเสรี คูปิตพันธ์. ม.ป.ป.: 1 - 3) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในปัจจุบันการใช้หุ่นเพื่อการศึกษาและเพื่อพัฒนาเด็กได้แบ่งหุ่นออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. หุ่นเงาหรือหุ่นหนังตะลุง(Shadow Puppet) เป็นหุ่นที่ทำมาจาก แผ่นหนังหรือกระดาษแข็ง มีไม้เสียบหรือสายใจต่อเข้าส่วนร่างกายใช้เคลื่อนไหวประกอบเรื่องที่แสดง การเล่นหุ่นเงาอาจจะเล่นที่ภาพเงาดำล้น หรือภาพสีต่างๆ ได้โดยใช้แสงไฟ

2. หุ่นมือ (Hand Puppet) เป็นหุ่นเชิดโดยใช้นิ้วมือและมือสอดเพื่อขยับให้มือ หัว และปากของหุ่นเคลื่อนไหวได้ตามต้องการ หุ่นมือมีหลายแบบ เช่น หุ่นมือถุงกระดาษ หุ่นมือถุงเท้า และหุ่นนิ้วมือ

3. หุ่นเชิด (Rod Puppet) เป็นหุ่นเชิดด้วยไม้หรือสายเชือกจากข้างล่างของตัวหุ่นให้เคลื่อนไหวตามต้องการ ทำได้หลายวิธี สามารถประดิษฐ์ตัวหุ่นได้ขนาดต่างๆ

4. หุ่นชัก(Morionette) เป็นหุ่นที่ใช้สายโยงเป็นเส้นด้ายหรือลวดติดกับตัวหุ่น เวลาชักก็ยกไม้ข้างบน พร้อมกับเชือกตามต้องการที่จะให้อวัยวะส่วนใดเคลื่อนไหวได้หุ่นประเภทนี้ ต้องหัดให้ชำนาญในการชักตัวหุ่น

ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล (2532: 121-128) กิจกรรมศิลปะเด็กอนุบาลได้กล่าวถึง การทำหุ่นแบบต่างๆดังนี้

1. หุ่นมือจริง ใช้นิ้วมือแสดงท่าทศแทนสิ่งต่างๆ
2. วาดรูปบนมือ
3. หุ่นนิ้วมือโพล์
4. หุ่นช้อน ((Spoon Puppets)
5. หุ่นนิ้วมือ(Finger Puppets)
6. หุ่นไม้(Stick Puppets)
7. หุ่นมือ (Hand Puppets)
8. หุ่นถุงเท้า (Sock Puppets)
9. หุ่นถุงมือ (Glove Puppets)
10. หุ่นถุงกระดาษ(Paper bag Puppets)
11. หุ่นกระบอก (Marionettes Puppets)
12. หุ่นซองจดหมาย (Envelope Puppets)
13. หุ่นกระป๋อง (Tin Puppets)

สรุป จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า มีการแบ่งประเภทของหุ่นไว้เป็นประเภทต่างๆ หลายประเภท อาจแบ่งตามลักษณะของการใช้หรือลักษณะการเชิด หรือแบ่งตามวัสดุหรือสิ่งที่นำมาประดิษฐ์เป็นหุ่น

3.4 กิจกรรมการประดิษฐ์ในเด็กปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงกิจกรรมการประดิษฐ์ไว้ดังนี้

เฮอร์ลอค (สัญลักษณ์ สุวรรณรัตน์. 2534 : 5; อ้างอิงจาก Hurlock) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยจะแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของการเล่น การเล่นแบบสร้างสรรค์ที่เป็นที่รู้จักและนิยมที่สุดของเด็กคือการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ และการวาดภาพ ไม่มีอะไรที่จะสร้างความพอใจและสนุกสนานเท่ากับการที่เด็กได้มีโอกาสสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาด้วยตัวของเด็กเอง

สัญลักษณ์ สุวรรณรัตน์ (2534 : 1-2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยนอกจากจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก สำหรับขึ้นไปสู่ระดับประถมศึกษาแล้ว เป้าประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการพัฒนาตัวเด็กทั้งในด้านส่วนตัวและสังคม การจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่เด็กจะช่วยพัฒนาตัวเด็กไปสู่เป้าหมายดังกล่าวได้ เนื่องจากกิจกรรมทางศิลปะจำทำให้ผู้ใหญ่ได้เข้าใจความหมายความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของ

เด็ก ซึ่งโดยปกติเด็กปฐมวัยยังไม่พร้อมที่จะพูด อ่าน และเขียนเช่นเดียวกับเด็กประถมแต่เด็กจะอาศัยศิลปะเป็นเครื่องมือสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ และความต้องการ ดังกล่าวออกมาในลักษณะของการวาด นอกจากนี้กิจกรรมทางศิลปะอื่น ๆ อาทิเช่น การปั้น การพับ ตัด ฉีก ปะ และการประดิษฐ์ ยังมีส่วนช่วยสร้างเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีความละเอียดลออประณีตเรียบร้อย และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

เกสร ธิตะจारी (2543 : 279) กล่าวว่า การประดิษฐ์เป็นส่วนหนึ่งของศิลปะ การประดิษฐ์ช่วยส่งเสริมทักษะ การใช้สื่อและความคิดสร้างสรรค์ การฝึกปฏิบัติอยู่เสมอจะเป็นประสบการณ์ที่ดีต่อไปในอนาคต การทำงานระยะแรก ๆ เด็กจะได้รับอิทธิพลของธรรมชาติ ของสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดและได้สัมผัส จากประสบการณ์เหล่านี้เด็กจะถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานอิสระตามที่ต้องการแสดงออก แม้ว่าจะทำออกมาไม่เหมือนจริงก็ตาม ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์

สรุปกิจกรรมการประดิษฐ์ในเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด แสดงออกถึงความต้องการ รวมทั้งการแสดงความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมการประดิษฐ์ยังช่วยให้เด็กมีความประณีตเรียบร้อย สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ งานที่เด็กประดิษฐ์ขึ้นอาจเป็นสื่อให้เด็กได้พูดถ่ายทอดความรู้สึกออกมาจากงาน ช่วยให้เด็กได้พัฒนาภาษาไปพร้อม ๆ กัน ผลงานที่ได้จะช่วยทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจซึ่งจะเป็นบุคลิกภาพที่ดีติดตัวเด็กไป

3.5 สื่อที่ใช้ประดิษฐ์หุ่น

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงสื่อไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 65-73) สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับ ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็วและเพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตัวเอง การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย

ในการประดิษฐ์หุ่นนั้นจะใช้วัสดุทุกสิ่งสิ้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายวัสดุว่า คือวัตถุที่นำมาใช้ เช่น วัสดุก่อสร้าง ของที่มีอายุน้อย การใช้งานในระยะสั้น ๆ เช่น กระดาษ ดินสอ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบ่งวัสดุออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. วัสดุธรรมชาติ วัตถุที่เกิดขึ้นและเป็นอยู่ตามธรรมชาติของสิ่งนั้น ได้แก่ ผัก ผลไม้ ใบไม้ กิ่งไม้ ต้นไม้ เป็นต้น

2. วัสดุสังเคราะห์ คือวัตถุที่ได้มีการทำให้มีธาตุปฏิกิริยาเคมีจนเป็นสารประกอบ ทำให้สารประกอบมีปฏิกิริยาเคมีกันเป็นสารประกอบอื่น คือวัสดุที่สร้างขึ้นโดยวิธีการทางเคมี เช่น กระดาษ พลาสติก โลหะ ผ้า เป็นต้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (วรวิทย์ นิเทศศิลป์. 2549; อ้างอิงจาก ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523) ได้แบ่งประเภทของสื่อไว้ดังนี้

1. วัสดุ หมายถึงสิ่งช่วยสอนที่มีลักษณะผู้ฟังสัมผัสเปลี่ยนแปลง เช่น ซอล์ค फिल्म ภาพถ่าย
2. อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่ช่วยสอนที่เป็นเครื่องมือ เช่น กระดานดำ กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องรับโทรทัศน์
3. กระบวนการและวิธีการ ได้แก่ การจัดระบบ การสาธิต การทดลอง เกม กิจกรรม ต่างๆ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 77-79) สื่อเป็นเครื่องมือสำหรับช่วยสร้างเสริมการเรียนรู้ในเด็ก เราอาจจำแนกประเภทของสื่อตามลักษณะของสื่อได้เป็น 5 ประเภทคือ

1. วัสดุ
2. อุปกรณ์
3. เครื่องมือเทคโนโลยี
4. แหล่งเรียนรู้
5. เทคนิคการสอน

สรุป สื่อที่ใช้ประดิษฐ์หุ้่นคือวัสดุ 2 ชนิด ได้แก่ วัสดุธรรมชาติหมายถึงวัสดุที่นำมาจากธรรมชาติ โดยปกติธรรมชาติของมัน และวัสดุสังเคราะห์คือวัสดุที่ได้นำไปผ่านกระบวนการผลิตทางเคมีทำให้กลายเป็นสารประกอบทั้งที่เป็นตัวมันเองประกอบกับสารใหม่ หรือเปลี่ยนจากตัวมันเองเป็นสารอื่น

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหุ้่น

สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (2526: 61) ได้ใช้หุ้่นมือเป็นแม่แบบพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อในเด็กชั้นประถม 2 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน ละครหุ้่นมือที่ใช้เป็นนิทานเรื่องสั้นๆประมาณ 20 นาที จำนวน 7 เรื่อง หลังจากนั้น 1 สัปดาห์ วัดพฤติกรรมการความเอื้อเฟื้อโดยใช้แบบทดสอบพบว่า กลุ่มที่ดูตัวแบบนิทานประกอบหุ้่นมือมีคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบสูงกว่าที่ไม่ได้ดูแบบ

กันยา ประสงค์เจริญ(2526: 85) ได้ทดลองใช้ตัวแบบนิทานประกอบหุ้่นมือจำนวน 7 เรื่อง เป็นตัวแบบในการพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความรับผิดชอบต่ำ จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้หุ้่นมือประกอบ กับกลุ่มทดลองที่ใช้หุ้่นมือประกอบให้ดูหุ้่นมือครั้งละหนึ่งเรื่อง เว้นช่วงครั้งละ 1 วัน ภายหลังกดูหุ้่นมือพบว่ากลุ่ม

ทดลองที่ใช้นิทานประกอบหุ่นมือ มีการพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้สึกกับผิดชอบสูงขึ้นและสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทาน

จิตราภรณ์ เตมียกุล (2531: 54) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยใช้รูปภาพประกอบ และกลุ่มที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ กลุ่มที่ฟังโดยใช้หุ่นมือประกอบมีสมรรถภาพการฟังสูงกว่ากลุ่มที่ใช้รูปภาพประกอบ

จากผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นว่าหุ่นมือเป็นสื่อที่พัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการทางกายที่ได้ดูและฟังการเชิดหุ่นประกอบการพูดของผู้อื่นทำให้มีการกวาดสายตามองการเชิดของผู้ใช้หุ่นประกอบการพูด พัฒนาทางด้านจิตใจอารมณ์ทั้งผู้เชิดหุ่นประกอบการพูดผู้ฟังและดูจะเกิดอารมณ์ร่วมไปตามเรื่องราวที่ผู้พูดได้ใช้หุ่นประกอบการพูด พัฒนาการทางด้านสังคมขณะที่มีการพูดโดยใช้หุ่นที่มีทั้งผู้พูดและผู้ฟังทำให้มีการรับฟังกัน ส่งเสริมการกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องมีการรอยยิ้ม ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม พัฒนาการทางด้านสติปัญญาขณะที่ผู้พูดได้ใช้ความคิดขณะที่จะเรียบเรียงคำพูดออกมา ผู้ฟัง ก็เกิดความรู้ความจำอาจมีข้อสงสัยทำให้ต้องสอบถามเพิ่มเติมการที่เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสในการมอง ฟัง สัมผัสนับเป็นการส่งเสริมธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่อยากรู้อยากเห็นอยากรู้อาสา รว สือหุ่นมือเป็นสื่อรูปธรรมที่สามารถจับต้องได้จึงนับเป็นการสนองตอบธรรมชาติของเด็กปฐมวัย หุ่นมือจึงเป็นสื่อที่พัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งในด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านสติปัญญา

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

4.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

นิตยา ประพฤติกิจ (2539: 264) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหมายถึงการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการช่วยพัฒนาและจัดการศึกษาแก่บุตรธิดาของตน รวมทั้งให้แก่ตนด้วย

นภเนตร ธรรมบวร (2541: 31) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ของเด็กและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

พัชรี สวนแก้ว.(2536: 55 - 56) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นหลักที่สำคัญยิ่งในการช่วยเหลือกิจกรรมภายในโรงเรียน ผู้ปกครองคือส่วนหนึ่งของการศึกษาผู้ปกครองอาจเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในบทบาทและหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

ในฐานะเป็นครูของลูกหลาน ผู้ปกครองคือครูคนแรกของลูกด้วยการเริ่มจากการอบรม

เลี้ยงดูและการเป็นตัวแทนปลูกฝังค่านิยมและเจตคติต่างๆ ผู้ปกครองสามารถที่จะเลือกใช้ความรู้ต่างๆ เช่นหนังสือคู่มือการทำกิจกรรมต่างๆสำหรับเด็กรวมทั้งการศึกษานอกระบบมาจัดสอนให้แก่เด็กในทุกระดับการศึกษา การที่ผู้ปกครองรับบทบาทหน้าที่ตัวเอง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ในฐานะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้ปกครองที่มีความรู้ความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน โรงเรียนอาจจะเชิญมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนในโรงเรียนรวมทั้งผู้ปกครองคนอื่นด้วย

ในฐานะอาสาสมัครของโรงเรียน ครู ควรเปิดโอกาสให้อาสาสมัครได้เลือกทำสิ่งที่ชอบหรือทำได้สะดวก ในส่วนของงานด้านการสอน ได้แก่ ผู้สอนพิเศษ ผู้ดูแลศูนย์การเรียนรู้ ผู้รับฟังเด็ก เล่นเกมกับเด็ก เล่านิทาน เล่นเกมเกี่ยวกับการเรียนการสอน สอนหรือดูแลและทำงานร่วมกับเด็กที่เรียนช้า ช่วยเลือกหนังสือในห้องสมุดสำหรับเด็กๆ สอนเด็กทางด้านศิลปะ ช่วยสอน เตรียมและฝึกฝนการใช้คำพูด ช่วยเด็กในการปรับปรุงคัดลายมือ นำเด็กเข้าสู่ศูนย์ความรู้ อ่านให้เด็กฟัง ช่วยเด็กสร้างสรรค์การเล่น ดูแลการทำหนังสือ ดูแลการผลิตหนังสือ ข่าวสารหรือหนังสือพิมพ์ เป็นผู้ช่วยในศูนย์การเรียนรู้ อธิบายงานอดิเรกหรือความรู้พิเศษ พูดเกี่ยวกับการเดินทาง ขนบธรรมเนียมทั่วโลก แสดงการเย็บหรือทอผ้า แสดงการเตรียมอาหาร

ในฐานะผู้กำหนดวัตถุประสงค์ ในบางครั้งผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ต่างๆ ของโรงเรียนโดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่น และตัวแทนผู้ปกครองซึ่งคณะกรรมการเหล่านี้จะเป็นผู้ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ด้านการศึกษานั้นจะส่งผลโดยตรงกับเด็ก

สรุป ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึงการที่ผู้ปกครองกับโรงเรียนร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนาการศึกษา

4.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545: 6) การศึกษาปฐมวัยต้องแสดงภาพการประสานและร่วมมือกันระหว่างครูและผู้ปกครอง การสร้างสัมพันธที่ดีกับผู้ปกครองจะช่วยให้ครูทราบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน รู้ความยุ่งยากของผู้ปกครองและมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรักและการเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับเด็ก (Seefeldt and Barbarour. 1994: 209) ในขณะเดียวกันการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความต้องการของชุมชนในการพัฒนาเด็กด้วยความเป็นวิชาปฐมวัยคือ การสร้างสานความเข้าใจการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเด็กร่วมกันระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

อรุณี หรดาล (2536: 9 - 12) กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีต่อเด็กและโรงเรียนดังนี้

1. ความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1.1 เด็กมีความรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ที่โรงเรียน เพราะผู้ปกครองมีความคุ้นเคยสนิทสนมกับบุคคลในโรงเรียน

1.2 เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และมีความสนใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

1.3 เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเด็กได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเด็ก ทำให้เด็กมีสติปัญญา

2. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง มีดังนี้

2.1 ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แก่สถานศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานของตน

2.2 ผู้ปกครองมีความกระตือรือร้นในการร่วมมือช่วยกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น

2.3 ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาเพราะได้เห็นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

2.4 ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพัฒนาเด็ก หลักการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้เด็กที่บ้านมากขึ้น

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษาปฐมวัย มีดังนี้

3.1 สถานศึกษาปฐมวัย รู้ถึงความต้องการความสนใจของผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการ

3.2 การที่ปกครองอาสาสมัครเข้ามาช่วยในสถานศึกษา ทำให้อัตราส่วนจำนวนผู้ใหญ่ต่อเด็กถูกต้องตามหลักวิชาการ

3.3 สถานศึกษาปฐมวัยอาจให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางเป็นแหล่งความรู้ให้แก่เด็กและครูได้

3.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้คำนึงถึงตัวเด็ก (Child Oriented) มากกว่าความรู้ด้านวิชาการที่จะให้เด็ก (Text Oriented)

3.5 การให้ข้อมูลย้อนกลับของผู้ปกครองช่วยให้ครูปรับปรุงการทำงาน และภาคภูมิใจในการทำงานมากขึ้น

สรุป ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นการสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน ช่วยตอบสนองความต้องการทางการศึกษาของทั้งผู้ปกครอง ครู รวมทั้งนักเรียน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม วางแนวทางบุคลากรในอนาคตตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพเอื้อประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

4.3 บทบาทของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

หน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยได้ดังนี้

กรมวิชาการกระทรวงศึกษา (2546: 101) การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่ผู้สอนและพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อความเข้าใจตรงกันและพร้อมร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็กดั่งนั้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบกำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอน
2. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ
3. เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
4. สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความจำเป็น
5. อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก
6. ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง
7. เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
8. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษา

สรุป บทบาทของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยได้แก่บทบาทของครอบครัวในการให้ความรัก ความอบอุ่น อบรมเลี้ยงดูให้เติบโตอย่างปลอดภัย เป็นแบบอย่างที่ดี จัดบรรยากาศบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ป้องกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบทบาทที่มีต่อสถานศึกษา คือการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งทั้งบทบาทที่มีกับโรงเรียนและที่บ้านจะสอดคล้องประสานกันอย่างลงตัว หากทั้งบ้านและโรงเรียนร่วมกับจัดการศึกษาจะช่วยพัฒนาเด็กได้เต็มตามศักยภาพ

4.4 แนวทางในการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่พัฒนาคนเพื่อให้คนในชุมชนมีชีวิตที่ดีการถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามและการเตรียมสมาชิกของสังคมให้เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับจึงเป็น

หน้าที่สำคัญของโรงเรียน บ้านและชุมชนมีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับโรงเรียน และมีส่วนสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนดังต่อไปนี้

ซัมซัน และยอนเน (ซมแซ พงษ์เจริญ. 2542 : 43; อ้างอิงจาก Sumption and Yvonne) กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียน ในการจัดการศึกษาคือการที่ผู้ปกครอง หรือประชาชนมีส่วนร่วมในโรงเรียน โดยการสนับสนุนด้านความคิดเห็น การตัดสินใจ สละแรงงานและเวลาให้โรงเรียน การแก้ปัญหา พัฒนาและสนับสนุนด้านการเงิน การประเมินผลการทำงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการคือ

1. การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ คือ การมีส่วนร่วมอย่างอิสระ มีส่วนร่วมอย่างไม่มีการเปรียบเทียบประเพณี และข้อตกลงรองรับ การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ โดยปัจเจกบุคคล คือการเกี่ยวข้องเฉพาะคราว เช่น ในฐานะผู้ชำนาญพิเศษในสาขาอาชีพ

2. การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ คือ การมีส่วนร่วมโดยมีกฎหมาย ระเบียบประเพณี

พัชรี สวนแก้ว (2536: 47-79) ได้กล่าวถึง การติดต่อระหว่างผู้ปกครองกับครูว่า การติดต่อระหว่างครูกับผู้ปกครองควรทำสองทาง คือ จากบ้านถึงโรงเรียน และจากโรงเรียนถึงบ้าน ซึ่งวิธีการที่ครูและผู้ปกครองจะติดต่อกันอาจทำได้โดย

1. การเยี่ยมเยียนโดยไม่ตั้งใจ ซึ่งตอนเช้าเวลาที่ผู้ปกครองมาส่งเด็กและพบครูโดยบังเอิญ อาจทำให้ครูทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กด้วย

2. การที่ครูไปเยี่ยมบ้านเด็กและผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูทราบสภาพครอบครัว สร้างความคุ้นเคยกับผู้ปกครองเด็ก

3. การที่ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน ซึ่งควรทำตอนที่นำเด็กมาฝากใหม่เพราะเด็กยังไม่คุ้นกับโรงเรียน

4. การจัดให้มีการอภิปรายกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. เชิญผู้ปกครองมาทำกิจกรรมของโรงเรียน

6. การสนทนา เพราะการปรึกษาทางโทรศัพท์สามารถชดเชยการเยี่ยมเยียนได้มอริสัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542: 33-34; อ้างอิงจาก Morrison.2000: 365 – 365) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า ครู สามารถจัดกิจกรรมที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างน้อย 4 วิธี

6.1 วิธีให้มีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีที่มุ่งให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการ

ทำงานตามความสามารถของผู้ปกครอง เช่น การเป็นผู้ช่วยครู การเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การหาทุนการร่วมทำธุรการ

6.2 วิธีการให้มีการมีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้อง

กับกระบวนการจัดการศึกษาเป็นผู้เป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะการจัดการศึกษา เช่น การวางแผนหลักสูตรการคัดเลือกตำรา การวางมาตรฐานการทำงาน วิธีการนี้กำลังแพร่หลาย เพราะผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในการตัดสินใจทางการศึกษา

6.3 วิธีการมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ปกครองโดยตรง เพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติที่เป็นการเสริมสร้างครอบครัว

6.4 วิธีการมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ คือ การประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นมาประสานกัน โดยเน้นครอบครัวเป็นส่วนกลาง ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมของโรงเรียน

สรุป แนวทางในการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม หมายถึงการสร้าง ความคุ้นเคยระหว่างครูและผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน และกันการเยี่ยมเยียนซึ่งจะทำให้ใกล้ชิดเข้าใจเห็นใจกันเพิ่มมากขึ้น การจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน เน้นกระบวนการร่วมคิดร่วมตัดสินใจกับโรงเรียน การพัฒนาคุณภาพครอบครัว โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ได้ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยการจัดกิจกรรมประดิษฐ์หุ่นกับเด็กปฐมวัย มีบทบาทในการสร้างความคุ้นเคยกับเด็ก สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม กระตุ้นให้เด็กพูด ใช้คำถามถามเด็ก วางแผนการพูดร่วมกับเด็ก และประเมินการพูดของเด็ก

4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

วารี กฤติกา (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรับรู้และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดอนุบาลศึกษาในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองเชียงใหม่พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการรับรู้และเข้าใจในการจัดอนุบาลศึกษาอยู่ในเกณฑ์มากทั้ง 4 หัวข้อ คือ หลักการจัดอนุบาลศึกษา จุดมุ่งหมายการจัดอนุบาลศึกษา จุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์อนุบาลและแนวการจัดประสบการณ์อนุบาลศึกษา สำหรับแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดอนุบาลศึกษา พบว่าผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดสามารถมีส่วนร่วมในการจัดอนุบาลศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ การเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ของเด็กที่บ้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน และสามารถมีส่วนร่วมในระดับมาก คือ ทุกครั้งในการเลี้ยงดู และการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ส่วนในด้านการติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนสามารถมีส่วนร่วมได้ในระดับปานกลาง คือ เข้าร่วมได้เป็นบางครั้ง

ควาร์ว (Crowe. 2000) ได้ศึกษา การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อเป็นเครื่องมือให้ความช่วยเหลือในการเรียนของเด็กอย่างมีคุณภาพ โดยได้ทดลองศึกษาการ

ติดต่อสื่อสารระหว่างพ่อแม่กับทางโรงเรียน จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ กลุ่มพ่อแม่ที่มีรายได้น้อยกับกลุ่มพ่อแม่ที่มีรายได้สูง พบว่าการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสำเร็จทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย การแสดงออก เพิ่มศักยภาพด้านต่างๆ ของนักเรียน เช่น ด้านสังคม ลดความก้าวร้าว ร่วมมือกับทางโรงเรียน เปิดโอกาสให้พ่อแม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนของลูก

กล่าวโดยสรุป การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนจะช่วยส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ มีเป้าหมายและวิธีการพัฒนาเด็กสอดคล้องกับทางโรงเรียนซึ่งจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาได้โดยองค์รวมอันจะช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับนักเรียนทุกคนได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง
5. วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชายหญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ใน ชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) สังกัดสำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 217 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปีซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) สังกัดสำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงมาหนึ่งห้องเรียนจากนั้นใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นตัวแปรแบ่งชั้น สูง กลาง และต่ำ แล้วสุ่มแต่ละระดับมาระดับละ 5 คน ตามรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามความสามารถทางด้านการพูด

ความสามารถทางด้านการพูด ระดับสูง		ความสามารถทางด้านการพูด ระดับกลาง		ความสามารถทางด้านการพูด ระดับต่ำ	
จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	จำนวนนักเรียน ที่คัดเลือกไว้	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	จำนวนนักเรียน ที่คัดเลือกไว้	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	จำนวนนักเรียน ที่คัดเลือกไว้
7	5	38	5	9	5

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูด

ด้านที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ จำนวน 12 ข้อ

ด้านที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 12 ข้อ

ด้านที่ 3 แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว จำนวน 12 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

1.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
ภาษาเน้นความสามารถทางด้านการพูดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหุ่นและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ของจิตราภรณ์ เตมียกุล (2531) จุฬารัตน์ อินนุพัฒน์ (2543) จงรัก อ่วมมีเพียร (2547) อภิร
ดี สีนวล (2547) ปานใจ จารุณิช (2548) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546
(สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) จักรพันธ์ โปรษยกฤต (2535) จิระประภา บุญยนิติก (2543) และพัชรี
สวนแก้ว (2536) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับ
ผู้ปกครองอาสา

1.2 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาจำนวน 24
แผน ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์เนื้อหา และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับ
ผู้ปกครองอาสา(ขั้นนำ ขั้นดำเนินการสอน ขั้นสรุป)

1.3 นำแผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาให้ผู้เชี่ยวชาญ
3 ท่านพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อ
และการประเมิน ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. ดร.ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์

ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาราชบุรีเขต 1 จังหวัดราชบุรี

2. อาจารย์ศิริณี นฤมลวัฒนกุล	อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาล
โรงเรียนวัดวัชรธรรมสาริต กรุงเทพฯ
3. อาจารย์อภิรดี สีนวล	อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาล
โรงเรียนบ้านเขาญาณเฒ่า
จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ตามคำชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่านให้เหมาะสมโดยปรับภาษาให้ถูกต้องตั้งแต่ขั้นนำ ขั้นสอนและขั้นสรุป เช่น ในขั้นดำเนินการสอนขั้นของการวางแผนการพูดร่วมกับผู้ปกครองอาสาต้องสอดคล้องกับเนื้อหาซึ่งมีแผนการจัดกิจกรรมบางแผนที่ผู้วิจัยทำไม่สอดคล้องกับเนื้อหาจึงได้ปรับให้สอดคล้องตามคำแนะนำ มีการเพิ่มเติมแนวทางการผลิตหุ่นอย่างละเอียด และเพิ่มเติมบัตรคำศัพท์ควบคู่ไปกับการแนะนำสื่อของผู้ปกครอง

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นเด็กเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเวลาที่กำหนด เนื้อหา และภาษาที่ใช้

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุงเพื่อจัดทำเป็นแบบฉบับจริงและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยมีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ของจุฑา สุกใส (2545) รจนา ทรรทรานนท์ (2537) สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข(2546) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยจำนวน 3 ด้าน รวม 60 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดคำศัพท์ จำนวน 20 ข้อ

ด้านที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดคำเป็นประโยค จำนวน 20 ข้อ

ด้านที่ 3 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราว จำนวน 20 ข้อ

2.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. ดร.อรินทร์ น่วมถนอม อาจารย์ผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษา
โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพฯ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล กองศิลป์ อาจารย์ผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา
โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร
(ฝ่ายประถม) กรุงเทพฯ
3. อาจารย์ไพบูลย์ อุบันโน อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.4 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Consistency) ซึ่ง ต้องมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526: 89) ได้ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในช่วง .67 ถึง 1.00 จำนวน 45 ข้อ และปรับแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นตรงกันโดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่าน ให้เหมาะสมโดย ปรับระดับคะแนนในแบบทดสอบตอนที่ 3 จาก 0 - 4 คะแนน เป็น 0 - 3 คะแนน โดยตัดเกณฑ์ที่ 4 ออกวาดภาพจานในแบบทดสอบข้อสุนัขคาบจานขออาหารใหม่ให้ชัดเจนขึ้น

2.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นเด็กเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบด้านความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ด้านที่ 1 ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์และด้านที่ 2 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้ง 0.2 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณภาพเครื่องมือรายข้อ ด้านที่ 1 ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์มีค่าความยาก อยู่ระหว่าง .400 - .800 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .297 - .779 จำนวน 12 ข้อ ด้านที่ 2 มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .333 - .733 และมีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .357 - .810 จำนวน 12 ข้อ ส่วนด้านที่ 3 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว เป็นแบบทดสอบที่ให้คะแนนหลายค่าผู้วิจัยจึงทำการหาอำนาจจำแนก ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .402 - .820 จำนวน 12 ข้อ

ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ด้านที่ 1 ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ และด้านที่ 2 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค วิเคราะห์ด้วยสูตร สูตร KR-20 มีค่าเท่ากับ .796 และ .890 ตามลำดับด้าน ส่วนด้านที่ 3 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราววิเคราะห์ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีค่าเท่ากับ .820

2.6 นำแบบทดสอบทั้งหมดมาจัดทำสำเนาตามต้นฉบับจริงสำหรับใช้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดกับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยอาศัยการวิจัยแบบ One Group Pre test – Posttest Design (ล้วน สายยศ ละอองคณา สายยศ. 2538: 249) มีลักษณะการทดลองดังนี้

Pretest	Treatment	Posttest
T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

T ₁ Pretest	แทน การทดสอบวัดความสามารถทางการพูดก่อนการทดลอง
X Treatment	แทน การจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา
T ₂ Posttest	แทน การทดสอบวัดความสามารถทางการพูด หลังการทดลอง

วิธีการดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี ใช้เวลาวันละ 50 นาที ระหว่างเวลา 10.20 น. – 11.10 น. ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ถึงวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2550 รวม 24 วัน โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ในวันปฐมนิเทศผู้ปกครองของนักเรียนใหม่ผู้วิจัยได้แนะนำโครงการผู้ปกครองอาสาถึงวัตถุประสงค์ของโครงการที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อรับสมัครคณะกรรมการผู้ปกครองอาสาและเลือกผู้ปกครองที่สนใจและมีเวลาว่างในช่วงเวลาที่จะทำการวิจัยสามารถเข้าร่วมทำการวิจัยได้จำนวน 11 คน

2. นัดหมายผู้ปกครองเพื่อประชุมชี้แจงรายละเอียดกับผู้ปกครองที่เข้าร่วมวิจัยถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในวัย 5 ขวบ แนวทางและวิธีการประดิษฐ์หุ่นประเภทต่าง ๆ แนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางการพูด บทบาทของผู้ปกครองในการวิจัย กำหนดระยะเวลา สถานที่ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดในการใช้เครื่องมือ รวมทั้งขอข่ายในการรวบรวมข้อมูล

3. ทำการทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดจากนักเรียนทั้งห้องจำนวน 54 คน แล้วเลือกนักเรียน 15 คน จากกลุ่มคะแนนสูงกลางต่ำอย่างละ 5 คนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ สถานที่ที่ทำการทดลองให้เหมาะสม

5. ดำเนินการทดลองโดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ในการประดิษฐ์หุ่นโดยผู้ปกครองอาสาตั้งตารางวันและกิจกรรมที่ดำเนินการทดลอง

ตาราง 3 วันและกิจกรรมที่ดำเนินการทดลอง

สัปดาห์ ที่	วัน	ประเภทวัสดุ	การประดิษฐ์หุ่น วัสดุ	บทบาทผู้ปกครอง
1	อังคาร	ธรรมชาติ	มะเขือยาว มะเขือเหลือง ถั่วฝักยาว กระดาษ เมล็ดแตงโม	สร้างความคุ้นเคย สร้างข้อตกลง
	พุธ	สังเคราะห์	ซองจดหมาย	กระตุ้นให้นักเรียน
	พฤหัสบดี	ธรรมชาติและ สังเคราะห์	กระดาษโปสเตอร์หลากสี ไม้ ไอศกรีม	พูดด้วยคำถาม วางแผนการพูด
2	อังคาร	ธรรมชาติ	ใบตอง ก้านกล้วย ดอกไม้ กิ่งไผ่ เชือกปอ เชือกกล้วย	ร่วมกับเด็ก ประเมินการพูดของ เด็ก
	พุธ	สังเคราะห์	กระดาษโปสเตอร์หลากสี ไม้ ไอศกรีม	
	พฤหัสบดี	ธรรมชาติและ สังเคราะห์	กระป๋องน้ำอัดลมหรือกระป๋อง อื่นๆ กระดาษว่าว ตะเกียบ ลูกปัด แตงกวา เชือกฟาง	
3	อังคาร	ธรรมชาติ	กิ่งไม้ ใบไม้ ฟาง ไม้เสียบลูกชิ้น	
	พุธ	สังเคราะห์	เศษผ้า ถุงเท้า ถุงมือ ไหม พรม เชือกขาว เอ็นตกปลา	
	พฤหัสบดี	ธรรมชาติและ สังเคราะห์	ขวาสติก ลวดกำมะหยี่ ตะเกียบ แอปเปิ้ล เงาะมังคุด ไม้กลัด	

ตาราง 3 (ต่อ)

สัปดาห์ ที่	วัน	ประเภทวัสดุ	การประดิษฐ์หุ่น วัสดุ	บทบาทผู้ปกครอง
4	อังคาร	ธรรมชาติ	มะระ เมล็ดฟักทอง ไม้เสียบ ลูกชิ้นตัดปลาย	สร้างความคุ้นเคย สร้างข้อตกลง
	พุธ	สังเคราะห์	กระดาษโปสเตอร์หลากสี ลูกโป่ง หนังสือดีก ก้านลูกโป่ง ฯลฯ	กระตุ้นให้นักเรียน พูดด้วยคำถาม วางแผนการพูด
	พฤหัสบดี	ธรรมชาติและ สังเคราะห์	กระป๋องน้ำอัดลม กระดาษว่าว ตะเกียบ แดงกวา ลูกบิด เชือกฟาง	ร่วมกับเด็ก ประเมินการพูดของ เด็ก
5	อังคาร	ธรรมชาติ	ฟักทอง เมล็ดพริกไทยอ่อน ถั่วลิสง เปลือกจากผัก ข้าวโพด ดอกเฟืองฟ้า	
	พุธ	สังเคราะห์	กระดาษลูกฟูก หรือกระดาษ จากกล่องกระดาษ ตะเกียบ ไม้ไผ่	
	พฤหัสบดี	ธรรมชาติและ สังเคราะห์	ลวดเสียบกระดาษสายไฟเล็ก ไขไม้ กิ่งไม้	
6	อังคาร	ธรรมชาติ	กาบไผ่ เปลือกถั่วลิสง กล้วย น้ำว่าติบ ก้านและใบมะละกอ ก้านและใบมะละกอ	
	พุธ	สังเคราะห์	ถุงดำ ขวดนม หนังสือดีก เอ็นตกปลา ฯ	
	พฤหัสบดี	ธรรมชาติและ สังเคราะห์	เมล็ดพืช หลอด แกนหลอด ด้าย	
7	อังคาร	ธรรมชาติ	กะหล่ำปลีม่วง หน่อไม้สด	
	พุธ	สังเคราะห์	แผ่นซีดีเก่า ขวดแบริน ไม้ หนีบผ้า ถ้วยพลาสติก	
	พฤหัสบดี	ธรรมชาติและ สังเคราะห์	กาบมะพร้าว กระดาษของสี น้ำตาล	

ตาราง 3 (ต่อ)

สัปดาห์ ที่	วัน	การประดิษฐ์หุ่น วัสดุ		บทบาทผู้ปกครอง
		ประเภทวัสดุ	วัสดุ	
8	อังคาร	ธรรมชาติ	ฝรั่ง มะม่วง ฝรั่ง ตะเกียบ ไม้ไผ่	สร้างความคุ้นเคย สร้างข้อตกลง
	พุธ	สังเคราะห์	มั่งลวด ลวดกำมะหยี่	กระตุ้นให้นักเรียน
	พฤหัสบดี	ธรรมชาติและ สังเคราะห์	กระเจี๊ยบ แกนกระดาษทิชชู แกนหลอดด้าย มั่งลวด	พูดด้วยคำถาม วางแผนการพูด ร่วมกับเด็ก ประเมินการพูดของ เด็ก

การทดลองครั้งนี้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทดลองทุกวันมีบทบาทโดยละเอียดดังต่อไปนี้

1. สร้างความคุ้นเคยชวนพูด ชวนคุยด้วยท่าที่อบอุ่น
2. สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง
3. สอบถามเด็กเกี่ยวกับชื่อวัสดุ อุปกรณ์
4. กระตุ้นให้เด็กพูดด้วยการใช้คำถามยั่วให้เด็กตอบหรือถามกลับในสิ่งที่สงสัยหรือไม่ทราบ
5. ถามเด็กว่าจะทำอะไรกับวัสดุอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ได้บ้างเพื่อสังเกตการพูด ความคิด และจินตนาการ
6. สอบถามถึงความต้องการในการประดิษฐ์หุ่นแบบต่างๆรายวัน
7. ให้นักเรียนลองบอกขั้นตอนในการประดิษฐ์หุ่นก่อนลงมือทำ
8. หากเด็กคิดทำในสิ่งที่ยากเกินไปสอบถามเด็กๆ ว่าคิดว่าขั้นตอนไหนที่จะทำได้หรือทำไม่ได้
9. สนับสนุนให้เกิดงานตามความคิดของเด็ก
10. กระตุ้นให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงที่ตั้งไว้
11. เปิดโอกาสให้เด็กนำหุ่นมาใช้ประกอบการพูดโดยให้การเสริมแรงในกลุ่มเล็ก
12. วางแผนนำหุ่นที่ทำเสร็จแล้วในวันที่ 1 และวันที่ 2 เพื่อใช้ในวันที่ 3 ในการพูดกับกลุ่มใหญ่ รวมทั้งการเก็บหุ่นให้ถึงวันที่ 3 และวางแผนการพูดให้สอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด

13. รวบรวมข้อมูลการพูดของเด็กแต่ละคนไว้ในแบบสังเกตการพูด
14. บันทึกการพูดของเด็กลงในแบบบันทึกการพูด
15. การพูดกับกลุ่มใหญ่ประเมินภาพรวมว่าพูดได้ดีตามแผนที่วางไว้หรือไม่บันทึก
ลงใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นัดหมายนักเรียนเพื่อทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
2. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง(Pretest)
3. ทำการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 50 นาที
4. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดความสามารถ
ทางด้านการพูดหลังทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อน
การทดลอง(Pretest)
5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ ทั้งก่อนและหลังการทดลองมาตรวจให้คะแนนและ
นำไปทำการวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.1 คำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนน (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 36) โดยใช้
สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัย

- 1.2 คำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) (บุญเชิด
ภิญโญนนตพงษ์ . 2521 : 55) โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2. สถิติการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูด

2.1 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านความสามารถทางการพูด (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 179) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 คำนวณหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของข้อสอบรายข้อ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2526 : 89)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่าย
	R	แทน	จำนวนที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนเด็กที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

2.3 คำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพอยต์ไบซีเรียล (Point Biserial / Correlation) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ . 2521 : 258) โดยใช้สูตร

$$r_{pbis} = \frac{M_p - M_q}{S_t} \sqrt{pq}$$

เมื่อ r_{pbis}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยต์ ไบซีเรียล
M_p	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมในกลุ่มตอบถูก
M_q	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมในกลุ่มตอบผิด
S_t	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทั้งหมด
p	แทน	สัดส่วนของคนตอบถูก
q	แทน	$1-p$ (สัดส่วนของคนตอบผิด)

2.4 คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร Kuder Richardson. KR - 20 (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ . 2526 : 165) โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} - \left(\frac{1 - \sum pq}{S_2} \right)$$

เมื่อ r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
p	แทน	สัดส่วนของคนตอบถูกในแต่ละข้อ
q	แทน	สัดส่วนของคนที่ตอบผิดในแต่ละข้อ
S_2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. สถิติในการทดสอบสมมุติฐาน

เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้าน การพูดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครอง อาสา ใช้สูตร t-test แบบ Dependent Sample (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ . 2526 : 99) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t - distribution
D	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนน
N	แทน	จำนวนคู่ของคะแนน
\bar{D}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง
$S_{\bar{D}}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนความแตกต่าง

การแปลผลระดับความสามารถทางการพูด

การแปลผลระดับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ในการศึกษาครั้งนี้ว่า ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลผลจากค่าคะแนนทั้ง 3 ด้านโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ช่วงคะแนนรวม	แปลความหมาย
41 – 60	มีความสามารถทางการพูดสูง
21 – 40	มีความสามารถทางการพูดปานกลาง
0 – 20	มีความสามารถทางการพูดต่ำ
ช่วงคะแนนความสามารถ ทางการพูดด้านที่ 1 และด้านที่ 2	แปลความหมาย
9 – 12	มีความสามารถทางการพูดสูง
5 – 8	มีความสามารถทางการพูดปานกลาง
0 – 4	มีความสามารถทางการพูดต่ำ
ช่วงคะแนนความสามารถ ทางการพูดด้านที่ 3	แปลความหมาย
25 – 36	มีความสามารถทางการพูดสูง
13 – 24	มีความสามารถทางการพูดปานกลาง
0 – 12	มีความสามารถทางการพูดต่ำ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย จึงกำหนดอักษรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน	จำนวนแบบทดสอบ
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t. distribution
\bar{D}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง
$S_{\bar{D}}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนความแตกต่าง
P	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้าน การพูด
- ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางด้าน การพูดก่อนและหลังการ ทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถ ทางด้านการพูดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

ความสามารถ	ก่อน		หลัง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านที่ 1 การพูดคำศัพท์	5.80	1.70	10.53	0.99
ด้านที่ 2 การพูดเป็นประโยค	4.20	4.00	11.20	0.94
ด้านที่ 3 การพูดเป็นเรื่องราว	12.13	2.56	27.20	7.97
โดยรวม	22.13	4.49	48.93	8.37

ผลการวิเคราะห์ตาราง 4 ปรากฏว่า ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูด มีค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา โดยรวมเท่ากับ 22.13 และ 48.93 ตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ด้านที่ 1 ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ก่อนการทดลองเท่ากับ 5.80 มีความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ ปานกลาง หลังการทดลองเท่ากับ 10.53 มีความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ สูง ด้านที่ 2 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค ก่อนการทดลองเท่ากับ 4.20 มีความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคต่ำ หลังการทดลองเท่ากับ 11.20 มีความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค ปานกลาง และด้านที่ 3 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราวก่อนการทดลองเท่ากับ 12.13 มีความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราวต่ำ หลังการทดลองเท่ากับ 27.20 มีความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราวสูง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูด

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูด มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test ทดสอบค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติของแบบทดสอบ ในตาราง 5

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดก่อนและหลังจัดกิจกรรม

ความสามารถทางด้านการพูด	ก่อน		หลัง		\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	t	P
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD				
ด้านที่ 1 การพูดคำศัพท์	5.80	1.70	10.53	0.99	4.73	1.87	9.81	.00
ด้านที่ 2 การพูดเป็นประโยค	4.20	4.00	11.20	0.94	7.00	3.98	6.81	.00
ด้านที่ 3 การพูดเป็นเรื่องราว	12.13	2.56	27.20	7.97	15.07	7.86	7.42	.00
โดยรวม	22.13	4.49	48.93	8.37	26.80	7.80	13.32**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ผลการวิเคราะห์ตาราง 5 ปรากฏว่าความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาหลังการจัดกิจกรรมมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 26.80 ซึ่งสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ด้านความสามารถทางการพูดคำศัพท์ที่ได้จัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาก่อนการทดลองมีค่า \bar{X} เท่ากับ 5.80 คะแนนหลังการจัดกิจกรรมมีค่า \bar{X} เท่ากับ 10.53 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่าหลังการจัดกิจกรรมนักเรียนมีคะแนนความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์สูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

ด้านความสามารถทางการพูดเป็นประโยคที่ได้จัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาก่อนการทดลองมีค่า \bar{X} เท่ากับ 4.20 คะแนน หลังการจัดกิจกรรมมีค่า \bar{X} เท่ากับ 11.20 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่าหลังการจัดกิจกรรมนักเรียนมีคะแนนความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

ด้านความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราวที่ได้จัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาก่อนการทดลองมีค่า \bar{X} เท่ากับ 12.13 คะแนนหลังการจัดกิจกรรมมีค่า \bar{X} เท่ากับ 27.20 คะแนนเมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่าหลังการจัดกิจกรรมนักเรียนมีคะแนนความสามารถทางด้านการพูดเรื่องราวสูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

เมื่อพิจารณาโดยรวมก่อนจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครอง \bar{X} เท่ากับ 22.13 คะแนน หลังจัดกิจกรรมมีค่า \bar{X} เท่ากับ 48.93 คะแนน ส่วนค่า SD ก่อนจัดกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 4.49 คะแนนหลังจัดกิจกรรม SD มีค่าเท่ากับ 8.37 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01แสดงว่าการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการทำกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยได้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลของการวิจัยโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังทำกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยหลังได้รับการทำกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา มีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชายหญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ใน ชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) สังกัดสำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 217 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปีซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายประถม)สังกัดสำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพฯ จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงมาหนึ่งห้องเรียนจากนั้นใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นตัวแปรแบ่งชั้น สูง กลาง และต่ำ แล้วสุ่มแต่ละระดับมาระดับละ 5 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรอิสระได้แก่ กิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา
2. ตัวแปรตามได้แก่ ความสามารถทางด้านการพูด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา
2. แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ใช้การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ด้านที่ 1 ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ วิเคราะห์ด้วยสูตร KR - 20 มีค่าเท่ากับ .796 ด้านที่ 2 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยควิเคราะห์ด้วยสูตร KR - 20 มีค่าเท่ากับ .890 ด้านที่ 3 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราววิเคราะห์ด้วยสูตร α - Coefficient มีค่าเท่ากับ .889

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ก่อนดำเนินการทดลองผู้วิจัยทำการทดสอบ (Pretest) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยจัดสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ครั้งๆ ละ 50 นาที ช่วงเวลา 9.20 -10.10 น. ของวันอังคารและวันพฤหัสบดี และช่วงเวลา 10.10 น.- 11.00 น. ของวันพุธ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง
3. หลังเสร็จสิ้นการทดลองผู้วิจัยทำการทดสอบ หลังการทดลอง (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบที่ใช้ก่อนการทดลองแล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองมาหาค่าสถิติพื้นฐานโดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลองโดยวิธีการทางสถิติ t - test for Dependent Sample

สรุปผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยหลังได้รับกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสามีความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่า $\bar{X} = 10.53$ คะแนน ซึ่งก่อนการทดลองมีค่า $\bar{X} = 5.8$ คะแนน ในด้านความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่า $\bar{X} = 11.20$ คะแนน และก่อนการทดลองมีค่า $\bar{X} = 4.20$ คะแนน และในด้านความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกันโดยมีคะแนนหลังการทดลองค่า $\bar{X} = 27.20$ คะแนนและก่อนการทดลอง มีค่า $\bar{X} = 12.13$ คะแนน ค่าคะแนน \bar{X} ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสนั้นจะเห็นว่ามีความสามารถทางด้านการพูดแต่ละด้านสูงขึ้นทั้งหมดส่งผลให้ความสามารถทางด้านการพูดโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาความสามารถทางด้านการพูดโดยรวมพบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสนักเรียนมีคะแนนความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้เด็กปฐมวัยหลังได้รับการทำกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา มีความสามารถทางด้านการพูดโดยรวมสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า เด็กปฐมวัยหลังได้รับกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา มีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า กิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับ

ผู้ปกครองอาสา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กปฐมวัยใช้ความสามารถในการพัฒนาความสามารถทางด้านการพูดทั้งทางด้านการพูดคำศัพท์จากการเรียนรู้วัสดุที่นำมาประดิษฐ์หุ่น การพูดประโยคและการพูดเป็นเรื่องราวโดยผู้ปกครองอาสาเป็นตัวสร้างความสนใจและเสริมแรงเอื้อให้เด็กได้มีพัฒนาความสามารถความสามารถทางด้านการพูดสอดคล้องกับ ฮอลลาแฮม และคูฟแมน (ศรีเรือน แก้วกังวาน. 2548: อ้างอิงจาก; Hallaham & Kauffan.1994) กล่าวถึงกระบวนการเรียนภาษาของเด็กเกิดจากการตอบสนองหลายอย่างต่อสิ่งเร้าหลายตัว พฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้า คือ ความพยายามลองใช้วิธีอะไรบางอย่างที่เปลี่ยนแปลงเสียงต่างๆ ทำงานสัมพันธ์กันหลายส่วนพร้อมกัน ได้แก่ ส่วนสมอง ทำหน้าที่ในการมองเห็น ได้ยิน สะสมความจำ จำได้ว่าแม่แบบ (คือตัวเร้า) นั้นทำริมฝีปากอย่างไรมีสีหน้าท่าที่สายตา คิ้ว และสัมผัส ด้วยอาการอย่างไร เด็กก็จะทำพฤติกรรมตอบสนองเช่นเดียวกัน เช่นเมื่อพูดก็ยกมือ ชยับตัว ฯลฯ พฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาคือการที่เด็กสนใจลงมือปฏิบัติกิจกรรมประดิษฐ์หุ่นจากสื่อสิ่งเร้าตัวแรก และการพูดคุยโต้ตอบ วางแผนที่จะพูดร่วมกับผู้ปกครอง จากสิ่งเร้าต่อมาคือผู้ปกครองรวมถึง การพูดให้เพื่อนฟังพร้อมกับใช้หุ่นที่ตนประดิษฐ์ขึ้นมา เพื่อนผู้ฟังและเพื่อนในกลุ่มที่พูดรวมจึงเป็นสิ่งเร้าถัดมา ด้วยการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหลายอย่างพร้อมๆกัน ทำให้เด็กได้ใช้มือ ใช้สายตาจับจ้องผู้ฟัง วางสีหน้า น้ำเสียง สอดใส่อารมณ์ ใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหวกับหุ่น ใช้ความคิดที่สั่งการจากสมอง ประกอบการพูดในจังหวะและเรื่องราวส่วนที่เป็นของตนกรณีนัดแนะพูดร่วมกับเพื่อนตามคิวตัวละครที่พูดหรือจังหวะการโต้ตอบการพูดที่เหมาะสม ทำให้กิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยใช้ความสามารถในการบังคับกล้ามเนื้อในการประดิษฐ์หุ่น ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในขณะที่ได้พบเห็นวัสดุและคิดประดิษฐ์หุ่นเกิดการเรียนรู้จากสื่อผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ปกครองอาสา เช่น เมื่อ เด็กเห็นฟาง ไม่เสียบลูกชิ้นตัดปลายและเชือกป่าน คนที่เคยรู้จักอาจพูดกับเพื่อนๆว่า “นี่ฟาง”แล้วหันไปขอคำยืนยันจากผู้ปกครองอาสา”ใช้มัยคะน่าโรจน์ (ชื่อผู้ปกครองอาสา) ผู้ปกครองอาสาตอบรับว่า “ใช่จ๊ะ” และอาจถามเด็กๆว่า “มันเหมือนอะไร” เด็กๆ อาจจะหยิบมาดูใกล้ๆแล้วบอกว่า “มันเหมือนต้นหญ้าแห้งๆ” ผู้ปกครองอาสาอาจถามต่อว่า”ใครรู้อ่างว่ามันคือต้นอะไรมาจากที่ไหน”ถ้าเด็กบางคนตอบได้ในขณะที่เด็กในกลุ่มไม่รู้จักเด็กคนที่ตอบได้จะเกิดความภาคภูมิใจที่ตนได้ถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อนๆ ขณะเดียวกันผู้ปกครองอาสาอาจจะเพิ่มเติมเรื่องราวได้อีกตามความเหมาะสมของเวลาและความสนใจของเด็กหรือในขณะที่เด็กบางกลุ่มไม่รู้จัก วัสดุเหล่านั้นผู้ปกครองอาสาก็จะให้ความรู้กับเด็กๆ เกี่ยวกับวัสดุทั้งหมด หลังจากนั้นเด็กๆ จะประดิษฐ์หุ่นจากฟางข้าวเชือกป่านและไม่เสียบลูกชิ้นตามความคิดและจินตนาการของตนเองนำมาเชิดและพูดตามจินตนาการของตนเล่นขณะที่เก็บของเสร็จและรอเพื่อนที่ยังประดิษฐ์ไม่เสร็จเมื่อทุกคนในกลุ่มประดิษฐ์หุ่นเสร็จก็จะนำหุ่นทั้งหมดที่ได้ในมาใช้เชิดประกอบการพูด โดยมีผู้ปกครองอาสากระตุ้นให้ใช้หุ่นไปพูดเรื่องที่กำหนดสั้นๆ ดังนั้นเด็กปฐมวัยจึงมีความสามารถทางด้านการ

พูดเพิ่มขึ้น กิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสานั้นเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติทั้งการปฏิบัติการประดิษฐ์หุ่นและปฏิบัติการพูดโดยมีการเลียนแบบพฤติกรรมการพูดจากผู้ใหญ่คือผู้ปกครองอาสาซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้น สอดคล้องกับเพียเจต์ (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 39; อ้างอิงจาก Piaget.1896-1982) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กช่วงอายุ 2- 6 ปี ถือเอาตนเองเป็นสำคัญ (Egocentric) และเรียนรู้จากการกระทำกับสื่อวัสดุด้วยตนเองเมื่อมีการเรียนรู้จากการกระทำกับสื่อด้วยตนเองทั้งประดิษฐ์หุ่นและเรียนรู้การพูดขณะทำกิจกรรมมีการเลียนแบบการพูดจากผู้ปกครองอาสาด้วยตนเองทำให้เด็กได้พัฒนาความสามารถทางด้านการพูดเพิ่มขึ้นดังนั้นหลังจัดกิจกรรมความสามารถทางด้านการพูดจึงสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้กิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิด และอารมณ์จากการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาเกิดความสนุกสนานขณะที่ได้ขีดหุ่นประกอบการพูด ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆหลายด้าน. เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้สำรวจด้วยตนเองอย่างอิสระปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ได้ถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิด และอารมณ์จากการขีดหุ่นขณะที่พูด และเมื่อพิจารณาความสามารถทางด้านการพูดเป็นรายด้าน แล้วสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

เปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ปรากฏว่าหลังการทดลองเด็กมีความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์สูงกว่าก่อนการทดลองที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาสามารถพัฒนาความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ได้ดีซึ่งก่อนการทดลองเด็กได้ดูภาพเพียงอย่างเดียวอาจเคยรู้จักบ้างไม่รู้จักบ้าง ขณะทำการทดลองผู้วิจัยได้นำสื่อที่เป็นของจริงมาให้เด็กได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมจากสื่อที่มีการพูดคำศัพท์จากสื่อให้เพื่อนและผู้ปกครองอาสาฟังเด็กเกิดภาคภูมิใจที่มีคนสนใจฟังในสิ่งที่ตนพูดทำให้พูดคำศัพท์ได้มากขึ้นรวมถึงกล้าที่จะพูดคำศัพท์ที่ได้ได้อย่างแคล่วคล่อง

เปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ปรากฏว่าหลังการทดลองเด็กมีความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคสูงกว่าก่อนการทดลองที่เป็นเช่นนี้เพราะขณะจัดกิจกรรมมีการพูดคุยถามคำถามตอบคำถามระหว่างผู้ปกครองอาสาและเด็กการจะได้คำตอบที่ชัดเจนรู้เรื่องก็ต้องมาจากคำถามที่ชัดเจนเช่นกัน ซึ่งผู้ปกครองจะกระตุ้นด้วยคำถามที่เป็นประโยคเพื่อให้เด็กตอบได้อย่างชัดเจนหากเด็กคนใดเพียงพยักหน้าส่ายหน้าหรือตอบสั้นๆก็จะมีการแนะนำแก้ไขให้เด็กมีการตอบให้ชัดเจนเด็กก็จะเรียนรู้การพูดให้เป็นประโยคหรือหากเด็กทราบแล้วแต่ยังไม่ค่อยพูดก็นับเป็นการช่วยให้เด็กได้โอกาสฝึกพูดจนชินไม่ตอบไม่ถามเพียงสั้นๆแบบเดิมซึ่งส่งผลให้หลังการทดลองเด็กมีความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้น

เปรียบเทียบความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราวก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ปรากฏว่าหลังการทดลองเด็กมีความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราวสูงกว่าก่อนการทดลองที่ซึ่งจะเห็นได้ว่ากิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาหลังจากเด็กประดิษฐ์หุ่นเสร็จเด็ก ๆ จะนำหุ่นไปใช้ประกอบการพูดร่วมกับเพื่อนมีการคิดชื่อตัวละครผูกเรื่องพูดไปตามบทบาทที่เด็ก ๆ ได้คิดร่วมกับผู้ปกครองอาสาซึ่งเรื่องราวที่พูดจะได้ใจความทำให้ผู้ฟังสนใจติดตามฟังจนจบหรืออาจมีประเด็นขมวดให้ผู้ฟังคิดต่อก็ได้การฝึกฝนที่จะพูดเป็นเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานอย่างอิสระในการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาเป็นการส่งเสริมความสามารถด้านการพูดแล้วเด็กยังได้รู้จักการเอื้อเฟื้อแบ่งปันการรอคอยอุปกรณ์ที่ใช้ร่วม
2. หุ่นเป็นสื่อที่เด็กคุ้นเคยแต่ไม่ค่อยได้ลงมือประดิษฐ์เองบ่อยนักยังได้ประดิษฐ์ร่วมกับผู้ปกครองอาสาเมื่อเด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมเด็กจะมีความตื่นตัวและต้องการที่จะประดิษฐ์หุ่นอิสระตามความคิดและจินตนาการของตนเองเพื่อนำไปใช้ประกอบการพูดของตนเองหรือพูดร่วมกับกลุ่มจะนำไปสู่ความคล่องแคล่วในขณะที่ตนเองใช้ประกอบการพูดอย่างประสานกันด้วยดี

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยมุ่งเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้เด็กได้กระทำตามแบบที่ตนเองชอบเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองและเพื่อนในขณะที่ทำกิจกรรมซึ่งในระหว่างทำกิจกรรมครูและผู้ปกครองควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการนำสื่อที่สามารถหามาได้เพื่อใช้ในการประดิษฐ์หุ่นเพื่อเด็กจะได้เกิดความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมขณะที่เด็กไปหาสื่ออาจได้เรื่องราวเพิ่มเติมจากสื่อที่จะนำมาใช้ประดิษฐ์หุ่นถ่ายทอดด้วยการพูดเล่าให้เพื่อนหรือผู้ปกครองอาสาฟัง
2. ในการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาควรมีการจัดเตรียม สื่อ อุปกรณ์ ให้พร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
3. เมื่อเด็กประดิษฐ์หุ่นเรียบร้อยแล้วควรมีที่จัดวางหุ่นแสดงให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยการทำกิจกรรมประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาที่มีต่อตัวแปรตามอื่นๆของเด็กปฐมวัย เช่น มิติสัมพันธภาพ ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรอคอย การแบ่งปัน ระเบียบวินัย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ควรมีการศึกษาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาในหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร กรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาความสามารถทางด้านการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนไปพร้อมๆกันนับเป็นการศึกษาพัฒนาการทางด้านทักษะภาษาโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีการนำหุ่นซึ่งเป็นสื่อเคลื่อนไหวที่มีชีวิตชีวาที่เด็กสนใจมาเป็นสื่อในการศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 5 ปี)*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ.กระทรวงศึกษาธิการ.(2535).*ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน การประเมินผล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2546 อายุ 3 – 5 ขวบ*.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กันยา ประสงค์เจริญ. (2526). *ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้าน
ความรู้สึกรับผิดชอบ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3 - 5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โชติสุข.
- _____. (2547). *การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.
- เกศินี โชติกเสถียร. (2524). *แนวการจัดโรงเรียนอนุบาล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ. เอกสารอันดับ12/2525 คุรุสภา.
- เกสร ชิตะจारी. (2543). *กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- จรงค์ อ่วมมีเพียร. (2547). *ทักษะทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมศิลปะ
สื่อผสม*. กรุงเทพฯ: ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัตและคนอื่นๆ. (2533). *ความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กไทยในแง่
ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ*. กรุงเทพฯ: รายงานวิจัยฉบับที่ 44 สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จักรพันธ์ โปรษยกฤต. (2535). *สารานุกรมสำหรับเด็กและงานสร้างสรรค์ศิลปะ
ที่บ้าน*. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- จิตราภรณ์ เตมียกุล. (2531). *การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็ก
ปฐมวัยโดยการใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา
ปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑา สุกใส. (2545). *ผลการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายที่มีต่อพัฒนาการ
พูดของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- จุฬารัตน์ อินุพัฒน์. (2543). พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นมุมบล็อก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิระประภา บุญยนิติก. (2525). *หุ่นการทำแล่วิธีใช้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปาณยา.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2538). *การสัมมนาทางวิชาการเรื่องสื่อเพื่อพัฒนาเด็กไทยในวัยเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- ชนันพร โอภาสพันธ์. (2536). *การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการพูดของเด็กไทยภาคกลางเด็กไทยเหนือและเด็กไทยม้งที่มีอายุ 7 – 9 ปี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชไมมน ศรีสุรักษ์. (2540). *การศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผนปฏิบัติทบทวนและแบบปกติ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัชวาล เรื่องประพันธ์. (2541). *สถิติพื้นฐาน:พร้อมยกตัวอย่างการวิเคราะห์โปรแกรม MINITAB SPSS และ SAS*. ขอนแก่น: ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. (2532). *กิจกรรมศิลปะเด็กอนุบาล*. กรุงเทพฯ: แปลน ลิขซึ่ง.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2529). *การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา.คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- ทิตนา แชมณี และคณะ. (2535). *การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน.
- นภา สุขะมงคล. (2545). *เลือกโรงเรียนอนุบาลให้ลูกรัก*. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.
- นภาพร ปรีชามารถ. (2545). *จิตวิทยาปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นงเยาว์ คลินิกคลาย. (2543). *ความสามารถด้านการฟังและพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ*. กรุงเทพฯ : ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นนทพันธ์ ภัคดีผดุงแดน. (2546). *เราจะฝ่าข้ามภพข้ามชาติ We shall overcome*. กรุงเทพฯ: นิตยา ประพฤติกิจ. (2536). *ผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัย* ในประมวล 3 ชุดวิชาหลักการแนะแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัยหน่วยที่ 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). *บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

- เบญจมาศ พระธานี. (2538). *ความผิดปกติทางการพูดและภาษา*. ขอนแก่น: ภาควิชาโสต คอ
นาสิก ลาริงซ์ วิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญเชิด ภิญโญนัตพงษ์. (2545). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการวัดและประเมินการ
เรียนรู้*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2526). *การสอนแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐาน
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2521). *การวัดประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษบง ตันติวงศ์. (2535). "มิติใหม่การสอนระดับปฐมวัย" เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง
นวัตกรรมการสอนภาษาธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ:
สถาบันราชภัฏจันทร์เกษม.
- ปานใจ จารุณิช. (2548). *พฤติกรรมทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำ
คล้องจอง*. กรุงเทพฯ : ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีศนา สิริอาษา.(2537). *เตรียมตัวเตรียมใจก่อนไปโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: บริษัทซีเอ็ดบูเคชั่น
จำกัด (มหาชน).
- ปรียานุช จุลพรหม.(2547).*การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยที่
ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง*. กรุงเทพฯ : ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษา
ปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.(2545).หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 29.กรุงเทพฯ:
หจก.ก๊อปปี้ แอนด์ พริ้นท์.
- พัชรี สวนแก้ว. (2545). *การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาโรงเรียน
สาธิต คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.
- _____. (2545). *การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาโรงเรียนสาธิต
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.
- ภรณ์ี คุรุรัตน์. (2535). *การเล่นของเด็ก: เอกสารคำสอนวิชา ปว.333*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรม*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รจนา ทรรทรานนท์. (2537). *รวมบทความทางวิชาการเรื่องปัญหาทางการพูดและวิธีการแก้ไข*.
กรุงเทพฯ: คลินิกโสตสัมผัสและการพูด ภาควิชา นาสิก โสต ศอ ลาริงซ์วิทยา
คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วงพัทตร์ ภูพันธ์ และศรีนันท์ ดำรงผล. (2532). *จิตวิทยาพัฒนาการและการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2549). *แผ่นใสประกอบการสอนรายวิชาสื่อการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา*. เชียงใหม่: สาขาวิชาสังคมศึกษา/สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่.
- วรภรณ์ รักรัตน์. (2533). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วารีย์ กฤติกา. (2540). *การรับรู้และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดอนุบาลศึกษาโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองเชียงใหม่*. กรุงเทพฯ: ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตรา วิเศษสมบัติ.(2540). *ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ความคิดรวบยอดประกอบการสนทนากลับบ้าน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2548). *ภาษาและความคิดเรคิดด้วยภาษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2545). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2542). *สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2543). *ความบกพร่องในการเรียนรู้หรือแอลดีปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศิริประภา พิณิตตานนท์. (2546). *การศึกษาพฤติกรรมของครูในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรณีศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครศรีอยุธยา*. กรุงเทพฯ: ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. (2541) *พัฒนาการทางภาษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546). *คู่มือการฝึกพูดเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมาพร สามเตี้ย. (2545). *พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการเล่นเกมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมจินตนา ภัคดีวงศ์, คุณหญิง. (2538). *มารยาทในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี.

- สมคิด ชนแดง. (2540). ผลการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องคำรูปธรรมและการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2545). การวัดและการประเมินแนวใหม่:เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2543). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่บ้าน โรงเรียน และท้องถิ่นตามวิถีไทย ที่ส่งผลต่อศักยภาพทางปัญญาของเด็กปฐมวัยในชนบท. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาภรณ์ มาละโรจน์. (2544). การเปรียบเทียบความคิดรวบยอดทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่เรียนกับครูที่ใช้ภาษาต่างกัน. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาวดี ศรีวรรณนะ. (2542). พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม. นครสวรรค์: เจ.กรุ๊ป แอดเวอร์ไทซิงการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2544). แนวคิดและประสบการณ์การจัดการศึกษาที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักราชเลขา. (2540). พระราชดำรัสในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร. กรุงเทพฯ: สำนักราชเลขา.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรชума ยุทธวงศ์. (2527). "การแสดงหุ่นสำหรับเด็กปฐมวัย, ". วรรณกรรมและลีลาคดีระดับปฐมวัย เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรรค์. (2540). เอกสารประกอบการสอนวิชาประถม 461 การละครสำหรับครูประถม. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- Blood, R.W. (1996). *What's in a name ? The Role of Name Writing in Children Listeracy Acquisition*. Virginia: University of Virginia.
- Carroll, J.B. (1964). *Language and Thought*. New Jersey: Prentice-Hall.

- Connie Champi. (1998). *StorytellingPuppet*. AMARICA LIBRARY ASSOCIATION. Chicaco: and London.
- Cowe.AH. (2000). *Connecing parents and school: An ecological Construction of parent Invovement in their children's*. New York: Willey.
- Dale, P.S. (1987). *Language learning Early Encychopedia of Education 5*.
- Halliday, M.A.K. (1977). *Exploration Hall in the Function of lounge*,New York El rdvier.
- Macnado, M.J. (2003). *Early childhood experience in Language Art* , Canada : Thomsm–Delmar learning.
- Otto,B. (2002). *Language development in early childhood*,New Jersey, Merril Prenrice.
- Pine, J.M., Liven,Elena V. M., & Rowland,C.F (1997, October). "Single - world Stage: Relations between Maternal Speech Characteristics and Children's Vocabulary Composition and Usage," *Child development*. 68(5) : 807 – 819.
- Suvannathat C. others. (1985). *Hanbook of Asian Child Devenlopment and Child Read Practices*. Bangkok: Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University Prasarnmit.
- Vygotsky, L.S. (1986). *Mind and Society : The development of Higher Psychological Process*. Cambridge M.A.: Harvard University Press.
- Vokellen,V. Christic,J,J. & Enz, B. *Helping young children learn language and listeracy*. Boston: Allyn and Bacom.

ภาคผนวก ก

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครองอาสา
- ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครองอาสา

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

หลักการและเหตุผล

มนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถเห็นริมฝีปากของกันและกันได้อย่างชัดเจนตลอดเวลา เพราะมนุษย์เดินสองเท้า ตามองตรงไปข้างหน้าบริเวณใบหน้าก่อนข้างแบนราบไม่มีส่วนใดยื่นไปกำบังนัยน์ตาทั้งสองข้าง แต่สัตว์โลกชนิดอื่นมักมองตรงลงไปยังพื้นโลกหรือมองไปข้างๆหรือไม่ก็มองฟ้าและมักมีใบหน้ายาวเรียวกำบังนัยน์ตาไว้ไม่ให้เห็นริมฝีปากของกันและกันได้อย่างชัดเจนและตลอดเวลา นี่จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่สัตว์อื่นพูดไม่ได้แต่มนุษย์พูดได้ ประกอบกับการมีสมองที่เฉลียวฉลาดมากกว่าสัตว์ทุกชนิดในโลกทำให้มนุษย์สามารถประดิษฐ์และพัฒนาภาษาให้กว้างขวางวิจิตรพิสดารออกไป การพูดได้จึงเป็นคุณสมบัติที่พิเศษประการหนึ่งของมนุษย์ที่สัตว์ชนิดอื่นไม่มี ความสำคัญของการพูดมิได้หยุดเพียงแค่พูดได้หรือพูดเป็นเท่านั้นหากความจำเป็นมากมายอยู่ที่ความมีศิลปะในการพูดซึ่งต้องได้รับการฝึกฝนตั้งแต่ปฐมวัยผู้ที่ฝึกฝนคือพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู และผู้ใกล้ชิดเด็ก คนจะดีนั้นจะต้องประกอบไปด้วย การคิดดี ทำดีและพูดดี การปลูกฝังให้เด็กพูดดีพูดอย่างมีศิลปะนับเป็นหนึ่งในปัจจัยของการเป็นคนดีซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนตั้งแต่เยาว์วัย การพูด เป็นทักษะในการสื่อความหมายซึ่งเป็นทักษะการคิดพื้นฐานการจัดโครงสร้างของสิ่งที่พูดได้ถูกต้อง ครบถ้วน การจัดลำดับความคิดของเรื่องที่จะพูดได้ต่อเนื่อง และสอดคล้อง การเลือกวิธีนำเสนอ และสำนวนภาษาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการพูด การเรียบเรียงความคิดทั้งหมดแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด การใช้เทคนิคต่างๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอความคิดด้วยการพูด เช่น น้ำเสียง สีหน้าท่าทาง จังหวะ การพูดตามที่เรียบเรียงไว้เพื่อนำเสนอความคิดของตนออกมาตามลำดับต่อเนื่อง ครบคลุม ประเด็นสำคัญและมีรายละเอียด ครบถ้วน โดยใช้วิธีที่เหมาะสม ทำให้ผู้ฟังเกิดการตอบสนองตามที่ผู้พูดต้องการ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเด็กที่สำคัญที่สุดคือผู้ปกครองเพราะนอกจากจะเป็นครูคนแรกแล้วยังต้องเป็นครูและเป็นแบบอย่างตลอดเวลาที่ยังทำให้ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการพัฒนาการพูดของเด็กเป็นอย่างมากในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับผู้ปกครองจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันการที่นำผู้ปกครองเข้ามาร่วมกิจกรรมนี้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. นอกจากนั้นหุ่นยังเป็นสื่อที่ใช้ประกอบการพูดที่มีชีวิตชีวา การที่เด็กได้ประดิษฐ์หุ่นเองจะทำให้การพูดของเด็กมีความหมายสร้างความภาคภูมิใจให้กับเด็กช่วยให้เด็กมีความมั่นใจขณะที่พูดและวางรากฐานบุคลิกภาพที่ดีในอนาคต

จุดมุ่งหมาย

ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางด้านการพูดในด้านต่อไปนี้

1. การพูดคำศัพท์
2. การพูดประโยค
3. การพูดเป็นเรื่องราว

หลักการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่นำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพูดของเด็กตามแนวทางที่ครูได้วางแผนร่วมกับผู้ปกครองโดยก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมจะรับสมัครผู้ปกครองอาสาที่สนใจและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เข้าอบรมในเรื่องพัฒนาการทางด้านการพูดของเด็ก แนวทางการประดิษฐ์หุ่น และแนวทางการส่งเสริมการพูดของเด็ก

2. จัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วัน วันละ 1 คาบ คาบละ 50 นาทีใน วันอังคาร พุธ พฤหัสบดี

3. เด็กจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาโดยเลือกประดิษฐ์หุ่นวันละ 1 ประเภทเท่านั้น

4. เด็กจะทำกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาจากสื่อวัสดุธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ที่เตรียมไว้ตามความคิดและจินตนาการของตนเองอย่างอิสระภายใต้ข้อตกลงร่วมกันผู้ปกครองเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กพูดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการประดิษฐ์หุ่นรวมถึงการนำหุ่นไปใช้ประกอบการพูด

ลักษณะการจัดกิจกรรม

1. ครูและผู้ปกครองวางแผนร่วมกันโดยใช้สื่อที่เป็นวัสดุธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ โดยวันอังคารจะใช้สื่อธรรมชาติเป็นหลัก วันพุธจะใช้วัสดุสังเคราะห์เป็นหลัก วันพฤหัสบดีจะใช้ทั้งวัสดุสังเคราะห์และวัสดุธรรมชาติร่วมกัน

2. สื่อส่วนใหญ่ ครูจะเป็นผู้เตรียมให้

3. เป็นกิจกรรมที่จัดในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป ขั้นนำนั้นใช้เวลาประมาณ 5 นาทีขั้นนำในวันแรกเป็นการแนะนำหุ่นแบบต่างๆรวมถึงวิธีการใช้ประกอบการพูด ตัวอย่างการพูดโดยใช้หุ่นประกอบ แนะนำวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์หุ่นซึ่งจะจำแนกเป็นวัสดุธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์และในทุกๆ วันจะมีการแนะนำผู้ปกครองอาสา หลังจากนั้นอาจนำด้วยปริศนาคำทาย คำคล้องจอง เพลงสั้นๆเพื่อโยนเข้าหาสื่อในแต่ละวัน ขั้นดำเนินการใช้เวลาช่วงนี้ประมาณ 40 นาทีผู้ปกครองและนักเรียนสร้างข้อตกลงร่วมกันเพื่อให้การดำเนินการประดิษฐ์เป็นไปด้วยความ

เรียบร้อยและรวดเร็ว หลังจากนั้นผู้ปกครองกระตุ้นให้เด็กพูดเกี่ยวกับสื่อในแต่ละวันก่อน ให้เด็กวางแผนการประดิษฐ์และแผนการนำหุ่นไปใช้ประกอบการพูด แล้วลงมือประดิษฐ์หุ่น นำหุ่นไปใช้ประกอบการพูดกับกลุ่มใหญ่ ชั้นสรุป ประมาณ 5 นาที ครูนักเรียนและผู้ปกครองร่วมกันสรุปถึงความสามารถทางการพูดของนักเรียนชมเชยความสามารถของนักเรียน

4. มีการประเมินผลโดยทดสอบความสามารถทางการพูดก่อนจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา (Pre-test) เป็นแบบทดสอบทางการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ทดสอบกับเด็กทั้งห้องจำนวน 55 คน แล้วเลือกเด็กที่มีคะแนนสูง กลาง และต่ำละกันจำนวน 15 คนเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยดำเนินการทดลองร่วมกับผู้ปกครองอาสา ระหว่างที่ทำการทดลองนักเรียนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างเรียนในชั้นเรียนปกติโดยอยู่ในความดูแลของอาจารย์ผู้ช่วยประจำชั้น เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังจัดกิจกรรม (post-test) วัดความสามารถทางการพูดด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดชุดเดียวกับที่วัดครั้งแรก แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปทำการทดสอบทางสถิติเพื่อสรุปผล

บทบาทเด็ก

1. ร่วมกันสนทนาและตอบคำถาม
2. ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยวัสดุธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ตามความคิดและจินตนาการของตนอย่างอิสระภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน
3. นำเสนอผลงานโดยการสร้างเรื่องด้วยตนเอง

บทบาทครูและผู้ปกครองอาสา

1. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ให้เพียงพอแก่ความต้องการของเด็กขณะที่เด็กลงมือทำกิจกรรมครูและผู้ปกครองจะคอยดูแลความเรียบร้อยเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่น
2. ใช้คำถามเชื่อมโยงความรู้ทางการพูด โดยใช้การกระตุ้นด้วยคำถามมีการเสริมแรงอย่างเหมาะสม
3. จัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
4. เปิดโอกาสให้เด็กสร้างข้อตกลงร่วมกันในการทำกิจกรรม
5. กระตุ้นให้เด็กใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย

แผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1

วันอังคารที่ เดือน พ.ศ

จุดประสงค์

เพื่อส่งเสริมความสามารถทางด้านการพูดดังต่อไปนี้

1. ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์
2. ความสามารถทางด้านการพูดประโยค
2. ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว

เนื้อหา

ชื่อเป็นสิ่งที่ใช้เรียกแทนคนทุกคนเรามีชื่อเพื่อให้เราตัวรู้จักและจดจำชื่อของตนเองและแนะนำให้คนอื่นรู้จัก ช่วยให้สะดวกในการพูดคุย ทักทาย และทำกิจกรรมอื่นๆร่วมกัน ชื่อคนมีทั้งชื่อจริงชื่อเล่นนามสกุล และชื่อเล่น

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ขั้นนำ (5 นาที)

แนะนำหุ่นชนิดต่างๆ แนะนำผู้ปกครองอาสาประจำวัน

ขั้นดำเนินการสอน (40 นาที)

1. ดำเนินกิจกรรมโดยผู้ปกครองอาสากระตุ้นให้เด็กพูดชื่อชื่อประจำวันหากนักเรียนไม่รู้จักชื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสื่อเหล่านั้นนักเรียนทำอย่างไรจึงจะรู้จักได้ให้นักเรียนเลือกว่าจะประดิษฐ์หุ่นแบบใด เพื่อนำไปใช้ประกอบการพูดเกี่ยวกับเรื่องชื่อ จะใช้วัสดุใดบ้างลองบอกวิธีประดิษฐ์ก่อนลงมือทำวางแผนถ้าคิดไม่ออกจะทำอย่างไร บันทึกในแบบสังเกต หากนักเรียนขอคำแนะนำ หรือถามคำถามหรือขอให้ช่วยประดิษฐ์ในขั้นตอนที่นักเรียนทำไม่ได้ ลงมือประดิษฐ์หุ่น

2. เก็บวัสดุเมื่อใช้เสร็จ

3. นักเรียนร่วมกับผู้ปกครองอาสาวางแผนในการนำหุ่นที่ได้นี้ไปใช้ประกอบการพูดเพื่อจะใช้ประกอบการพูดเกี่ยวกับชื่อ ถ้าเราไม่มีชื่อจะเป็นอย่างไร บางคนมีชื่อเดียวบางคนมีสองชื่อ ถ้ามีสองชื่อสองชื่อนั้นจะเรียกว่าอะไรดีจะใช้แต่ละชื่ออย่างไร นอกจากนั้นยังมีชื่อสกุลด้วย การมีชื่อสกุลอาจจะทำให้รู้จักไปถึงพ่อแม่และญาติพี่น้องด้วย

4. นำหุ่นไปใช้ประกอบการพูด

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูนักเรียนร่วมกันสนทนาถึง ความสามารถทางการพูดของนักเรียนร่วมกับเพื่อนๆ หลังจากจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ชมเชยนักเรียนที่สามารถประดิษฐ์หุ่นและนำมาใช้ประกอบการพูดได้

สื่อ

มะเขือยาว มะเขือเหลือง ถั่วฝักยาว กระดาษ เมล็ดแตงโม ทางมะพร้าว เชือกปอ หรือ เชือกป่าน มีด กรรไกร ตะเกียบไม้ไผ่ เขียงไม้ เมจิกสีต่างๆ

การประเมินผล

สังเกตความสามารถทางการพูด การตอบคำถาม การใช้คำถาม การประดิษฐ์หุ่น ความสนใจในการทำกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 2

วันพุธที่ เดือน พ.ศ.

จุดประสงค์

เพื่อส่งเสริมความสามารถทางด้านการพูดดังต่อไปนี้

1. ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์
2. ความสามารถทางด้านการพูดประโยค
3. ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว

เนื้อหา

คนมีสองเพศ คือหญิงและชายทั้งหญิงและชายมีความเหมือนและแตกต่างกัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ขั้นนำ (5 นาที)

แนะนำผู้ปกครองอาสาประจำวันนำสู่การประดิษฐ์ด้วยปริศนาคำทาย“อะไรเอ๋ยบุรุษไปรษณีย์นำมาให้เปิดดูข้างในมีเรื่องฝากถึง”คำตอบคือซองจดหมายซึ่งเป็นสื่อสังเคราะห์หลักประจำวันกระตุ้นให้นักเรียนร่วมสนทนาถึงซองจดหมายนั้นทำจากกระดาษกระดาษได้มาจากเยื่อจากต้นไม้ที่นำมาย่อยใส่สีตามต้องการผ่านขั้นตอนการทำเป็นแผ่นและนำแผ่นกระดาษที่ได้มาแปรสภาพเป็นซองจดหมายการที่เรานำวัสดุธรรมชาติคือต้นไม้มาผ่านการผลิตด้วยวิธีการทางเคมีคือย่อยต้นไม้จนเป็นชิ้นเล็ก ๆ เข้าเครื่องอัดเป็นแผ่นอบให้แห้งใส่สีอาจเติมสารเคมีอื่นเพื่อเพิ่มความเรียบและเหนียวเราเรียกซองจดหมายว่าเป็นวัสดุสังเคราะห์ นำซองจดหมายไปใช้ประดิษฐ์หุ่น

ขั้นดำเนินการสอน (40 นาที)

1. ผู้ปกครองอาสากระตุ้นให้เด็กพูดชื่อสื่อประจำวัน ใช้ซองหลายแบบกระตุ้นให้เด็กพูดถึงประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับซองจดหมายให้ความรู้เกี่ยวกับซองชนิดต่างๆหากนักเรียนพูดไม่ครบไม่รู้จักชื่อบันทึกการถามของเด็กให้นักเรียนเลือกว่าจะประดิษฐ์หุ่นแบบใด เพื่อนำไปใช้ประกอบการพูดเกี่ยวกับเรื่องเพศ จะใช้วัสดุใดบ้างลองบอกวิธีประดิษฐ์ก่อนลงมือทำวางแผนถ้าคิดไม่ออกจะอย่างไร บันทึกในแบบสังเกต หากนักเรียนขอคำแนะนำ หรือถามคำถามหรือขอให้ช่วยประดิษฐ์ในขั้นตอนที่นักเรียนทำไม่ได้

2. ลงมือประดิษฐ์หุ่น

3. เก็บวัสดุเมื่อใช้เสร็จ
4. นักเรียนร่วมกับผู้ปกครองอาสาวางแผนในการนำหุ่นที่ได้นี้ไปใช้ประกอบการพูด เพื่อจะใช้ประกอบการพูดเกี่ยวกับเรื่องเพศ
5. นำหุ่นไปใช้ประกอบการพูด

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูนักเรียนร่วมกันสนทนาถึง ความสามารถทางการพูดของนักเรียนร่วมกับเพื่อนๆ หลังจากจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ชมเชยนักเรียนที่สามารถประดิษฐ์หุ่นและนำมาใช้ประกอบการพูดได้

สื่อ

ซองจดหมาย ด้าย ตะเกียบ เมจิกสีต่างๆ กาว กรรไกร ที่เย็บกระดาษ เทปใส เทปกาวย่น

การประเมินผล

สังเกตความสามารถทางการพูด การตอบคำถาม การใช้คำถาม การประดิษฐ์หุ่น ความสนใจในการทำกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 3

วันพฤหัสบดีที่ เดือน พ.ศ

จุดประสงค์

เพื่อส่งเสริมความสามารถทางด้านการพูดดังต่อไปนี้

1. ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์
2. ความสามารถทางด้านการพูดประโยค
3. ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว

เนื้อหา

คนทุกคนมีเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง อาจมีสิ่งที่คุณเองรักชอบหวงแหนเกลียดกลัวที่สามารถบอกให้คนอื่นทราบได้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ขั้นนำ (5 นาที)

นำด้วยปริศนาคำทายเพื่อโยงเข้าหาสื่อประจำวัน “อะไรเอ๋ยกลมๆก็มี ร็ๆก็มาก ข้างนอกสีเขียวข้างในสีแดง (แดงโม)” กระตุ้นให้นักเรียนพูดถึงผลไม้ชนิดนี้มีรสอะไรใครชอบบ้าง เคยเห็นเขานำผลไม้ไปทำอะไรได้บ้าง (ภาพแดงโมแกะสลัก ภาพกระทงจากแดงโม) อื่นๆ แแดงโมเป็นวัชพืชรุกรานชาติ และของบางอย่างคนอื่นมักนำไปทิ้งขยะแต่เราจะนำมาใช้วันนี้ได้แก่ ขวดพลาสติกที่เป็นวัสดุสังเคราะห์สามารถนำทั้งวัชพืชรุกรานชาติและวัสดุสังเคราะห์มาใช้ร่วมกัน เพื่อประดิษฐ์เป็นหุ่นได้ นำหุ่นไปใช้ประกอบการเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวเราเอง

ขั้นดำเนินการสอน (40 นาที)

1. ดำเนินกิจกรรมโดยผู้ปกครองอาสากระตุ้นให้เด็กพูดชื่อสื่อประจำวันหากนักเรียนไม่รู้จักชื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสื่อเหล่านั้นนักเรียนทำอย่างไรจึงจะรู้จักได้ให้นักเรียนเลือกว่าจะประดิษฐ์หุ่นแบบใด เพื่อนำไปใช้ประกอบการพูดเกี่ยวกับเรื่องเกี่ยวกับตัวเราเอง เช่นรักอะไร ชอบอะไรทำไมจึงชอบชอบแล้วแสดงออกอย่างไรหากมีใครมาแย่งของที่เราชอบไปเราจะเป็นอย่างไร เกลียดอะไร กลัวอะไรทำไมจึงเกลียดและกลัวเป็นต้น จะใช้วัสดุใดบ้างลองบอกวิธีประดิษฐ์ก่อนลงมือทำวางแผนถ้าคิดไม่ออกจะทำอย่างไร บันทึกในแบบสังเกต หากนักเรียนขอคำแนะนำ หรือถามคำถามหรือขอให้ช่วยประดิษฐ์ในขั้นตอนที่นักเรียนทำไม่ได้

2. ลงมือประดิษฐ์หุ่น
3. เก็บวัสดุเมื่อใช้เสร็จ
4. นักเรียนร่วมกับผู้ปกครองอาสาวางแผนในการนำหุ่นที่ได้นี้ไปใช้ประกอบการพูดเพื่อจะใช้ประกอบการพูดเกี่ยวกับตัวเรา ถ้าเรารัก ชอบเกลียดกลัวอะไร การรักชอบเกลียดกลัวแบบใดมีเหตุผลไม่มีเหตุผลเพราะอะไรควรแก้ไขหรือไม่อย่างไรควรแสดงท่าทีอย่างไรเมื่อเจอคนรัก ชอบ เกลียดกลัวแบบต่างๆ
5. นำหุ่นไปใช้ประกอบการพูด

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูนักเรียนร่วมกันสนทนาถึง ความสามารถทางการพูดของนักเรียนร่วมกับเพื่อนๆ หลังจากจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ชมเชยนักเรียนที่สามารถประดิษฐ์หุ่นและนำมาใช้ประกอบการพูดได้

สื่อ

แอปเปิ้ล เงาะ มังคุดขวดพลาสติก ลวดกำมะหยี่ มีด เขียงไม้ เมจิกสีต่างๆ ไม้ไอศกรีม ด้าย ไหมพรม เมจิกสีต่างๆ

การประเมินผล

สังเกตความสามารถทางการพูด การตอบคำถาม การใช้คำถาม การประดิษฐ์หุ่น ความสนใจในการทำกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองอาสา

ชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่

สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 1

วันอังคารที่ เดือน พ.ศ

จุดประสงค์

เพื่อส่งเสริมความสามารถทางด้านการพูดดังต่อไปนี้

1. ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์
2. ความสามารถทางด้านการพูดประโยค
3. ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว

เนื้อหา

ตาเป็นอวัยวะที่สำคัญเพราะเรามีตาเราจึงมองเห็นและทำสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น อ่าน เขียน เรียนหนังสือ เล่น ดูหนัง ดูทีวี ทำงานเป็นต้นเพราะตาเป็นอวัยวะที่สำคัญเราต้องรักษาดวงตาให้ไว้ให้นานจนจบจนตลอดชีวิตเราจึงต้องดูแลรักษาดวงตาให้สะอาดและปลอดภัย ด้วยการล้างหน้าล้างตาให้สะอาด ไม่อ่านหนังสือในที่ที่มีแสงจ้าเกินไปหรือมืดเกินไป ไม่ดูทีวีใกล้เกินไป เป็นต้น

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองอาสา

ขั้นนำ (5 นาที)

นำด้วยเพลงเกี่ยวกับอวัยวะต่างๆของร่างกาย

ขั้นดำเนินการสอน (40 นาที)

1. ดำเนินกิจกรรมโดยผู้ปกครองอาสากระตุ้นให้เด็กพูดชื่อสิ่งประจำวันหากนักเรียนไม่รู้จักชื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสื่อเหล่านั้นนักเรียนทำอย่างไรจึงจะรู้จักได้ให้นักเรียนเลือกว่าจะประดิษฐ์หุ่นแบบใด เพื่อนำไปใช้ประกอบการพูดเกี่ยวกับเรื่องตา หน้าที่และการระวังรักษาตาให้สะอาดปลอดภัย จะใช้วัสดุใดบ้างลองบอกวิธีประดิษฐ์ก่อนลงมือทำวางแผนถ้าคิดไม่ออกจะทำอย่างไร บันทึกในแบบสังเกต หากนักเรียนขอคำแนะนำ หรือถามคำถามหรือขอให้ช่วยประดิษฐ์ในขั้นตอนที่นักเรียนทำไม่ได้ ลงมือประดิษฐ์หุ่น

2. เก็บวัสดุเมื่อใช้เสร็จ

3. นักเรียนร่วมกับผู้ปกครองอาสาวางแผนในการนำหุ่นที่ได้นี้ไปใช้ประกอบการพูด เพื่อจะใช้ประกอบการพูดเกี่ยวกับเรื่องอวัยวะต่างๆ ของร่างกายหน้าที่และการระวังรักษา ร่างกายให้สะอาดปลอดภัย

4. นำหุ่นไปใช้ประกอบการพูด

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูนักเรียนร่วมกันสนทนาถึง ความสามารถทางการพูดของนักเรียนร่วมกับเพื่อนๆ หลังจากจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ชมเชยนักเรียนที่สามารถประดิษฐ์ หุ่นและนำมาใช้ประกอบการพูดได้

สื่อ

ใบตอง ก้านกล้วย ดอกไม้ กิ่งไม้ เชือกปอ มีด เขียง ไม้ เขียงไม้ เมจิกสีต่างๆ

การประเมินผล

สังเกตความสามารถทางการพูด การตอบคำถาม การใช้คำถาม การประดิษฐ์หุ่น ความสนใจในการทำกิจกรรม

ภาคผนวก ข

- คู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัย
- ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถทางด้านการพูดของเด็ก

คู่มือการใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

คำแนะนำ

แบบทดสอบนี้ผู้ดำเนินการทดสอบจะทดสอบนักเรียนได้ที่ละคน โดยผู้ดำเนินการทดสอบจะอ่านแบบทดสอบให้นักเรียนฟังแล้วบันทึกการพูดของนักเรียนตามเวลาที่กำหนด โดยนักเรียนจะเปิดแบบทดสอบและดูภาพตามคำสั่งของผู้ดำเนินการทดสอบ ผู้ทดสอบดำเนินการทดสอบจะบันทึกคำพูดของนักเรียนลงในแบบบันทึกการตอบแบบทดสอบของนักเรียนแต่ละคน

ตอนที่ 1 ความสามารถทางการพูดคำศัพท์ (ข้อละ 40 วินาที หากนักเรียนทำเสร็จก่อนผ่านไปข้อต่อไปได้เลย)

เกณฑ์การให้คะแนนการพูด ตอนที่ 1

คะแนน 0 ถ้าตอบไม่ได้ หรือตอบผิด หรือตอบถูกเพราะเดา

คะแนน 1 ถ้าตอบถูก

ตอนที่ 2 ความสามารถทางการพูดเป็นประโยค (ข้อละ 40 วินาที)

เกณฑ์การให้คะแนนการพูด ตอนที่ 2

คะแนน 0 ถ้าไม่พูด หรือพูดไม่เป็นประโยค

คะแนน 1 ถ้าพูดเป็นประโยคได้สอดคล้องกับภาพ

ตอนที่ 3 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราว (ข้อละไม่เกิน 2 นาที)

เกณฑ์การให้คะแนนการพูด ตอนที่ 3

คะแนน 0 ถ้าไม่พูด หรือพูดโดยไม่ได้มีเนื้อหาจากภาพเลย

คะแนน 1 ถ้าพูดเล่าเรื่องจากภาพได้แต่ยังเก็บรายละเอียดของภาพไม่หยุด

คะแนน 2 ถ้าพูดเล่าเรื่องจากภาพได้โดยเก็บรายละเอียดของภาพได้หมด

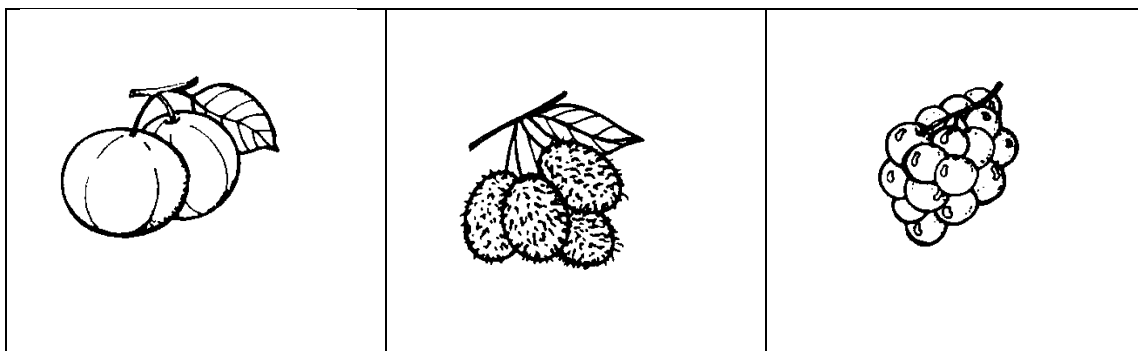
คะแนน 3 ถ้าพูดเล่าเรื่องจากภาพได้โดยเก็บรายละเอียดของภาพได้และสามารถพูดสร้างเรื่องต่อเติมจากภาพได้

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา

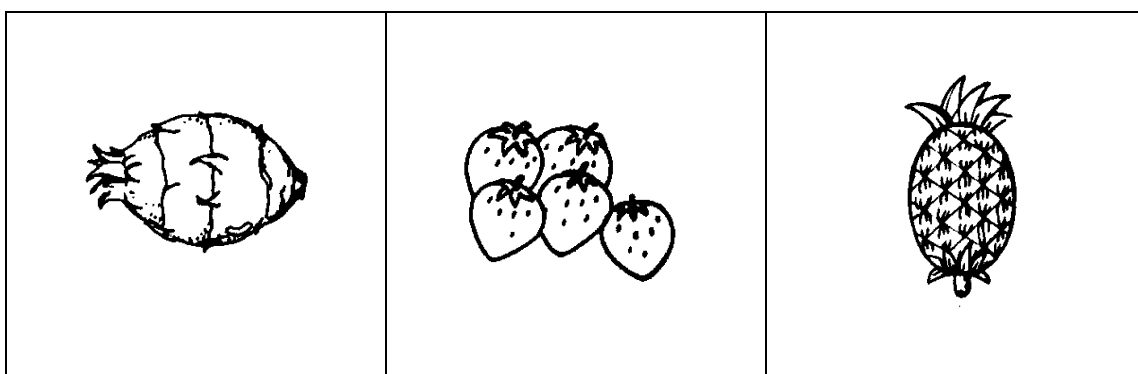
ตอนที่ 1 ความสามารถทางการพูดคำศัพท์

ภาพใดคือกระท้อน

ภาพใดคือแก้วมังกร

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดด้านการพูดเป็นประโยค

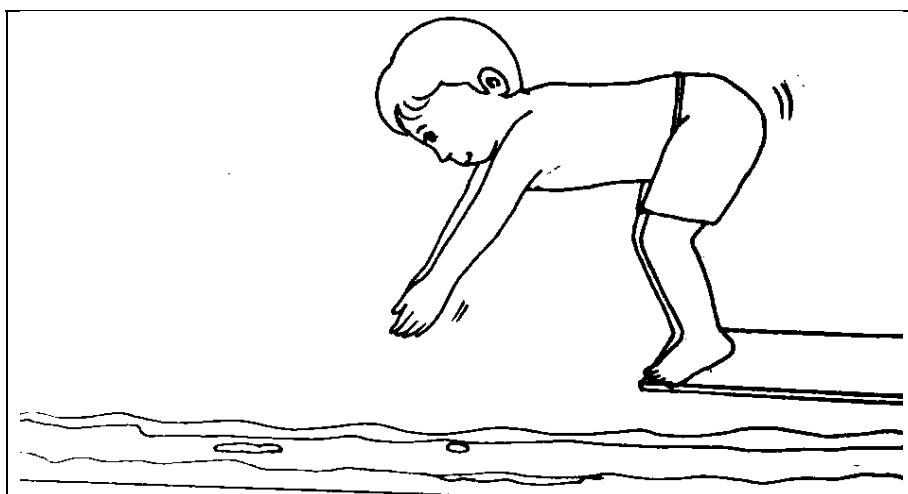
9

ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วแต่งประโยคให้สอดคล้อง

10

ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วแต่งประโยคให้สอดคล้อง

ภาคผนวก ค

ภาพกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นของนักเรียนร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ภาพกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นของนักเรียนร่วมกับผู้ปกครองอาสา

ภาคผนวก ง

- ตารางผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ
- ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

ข้อที่	ตอนที่ 1		ตอนที่ 2		ตอนที่ 3
	P	r	P	r	r
1	.633	.481	.500	.622	.588
2	.667	.423	.500	.682	.583
3	.433	.571	.200	.670	.560
4	.633	.501	.533	.718	.402
5	.800	.413	.367	.735	.704
6	.633	.441	.567	.621	-.111
7	.533	.297	.400	.758	.747
8	.900	.513	.333	.810	.746
9	.667	.665	.633	.508	.150
10	.700	.779	.433	.709	.667
11	.667	.465	.400	.804	.374
12	.567	.291	.533	.357	.765
13	.400	.585	.733	.400	.699
14	.867	.436	.800	.472	.763
15	.600	.578	.767	.175	.820
Reliability	KR20		KR20		Alpha
Statistics	.796		.890		.889

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

เนื้อหา	ข้อสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			MR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ความสามารถ ทางด้านการพูด คำศัพท์	ดาว 1 ภาพใดคือกระท้อน	1	1	1	3	1
	ดาว 2 ภาพใดคือแก้วมังกร	1	1	1	3	1
	ดาว 3 ภาพใดคือมะปราง	1	1	1	3	1
	ดาว 4 ภาพใดคือทับทิม+	1	1	1	3	1
	ดาว 5 ภาพใดคือมะเขือยาว	1	1	1	3	1
	ดาว 6 ภาพใดคือหน่อไม้ฝรั่ง	1	1	1	3	1
	ดาว 7 ภาพใดคือมะระจีน	1	1	1	3	1
	ดาว 8 ภาพใดคือพริกไทยอ่อน	1	1	0	2	.67
	ดาว 9 ภาพใดคือขวิด	1	1	1	3	1
	ดาว 10 ภาพใดคือกระป๋อง	1	1	1	3	1
	ดาว 11 ภาพใดคือกระดาดาลูกฟูก	0	0	0	0	0
	ดาว 12 ภาพใดคือหุ่น	1	1	1	3	1
	ดาว 13 ภาพใดคือทางมะพร้าว	1	1	1	3	1
	ดาว 14 ภาพใดคือก้านกล้วย	1	1	0	2	.67
	ดาว 15 ภาพใดคือฟาง	1	-1	0	0	0
	ดาว 16 ภาพใดคือใบมะละกอ	1	1	0	2	.67
	ดาว 17 ภาพใดคือเมล็ดฟักทอง	0	0	0	0	0
	ดาว 18 ภาพใดคือภาพฟ้าแลบ	1	0	1	1	.33
	ดาว 19 ภาพใดคือกะลา	1	0	2	2	.67
	ดาว 20 ภาพใดคือถุงก๊อบแก็บ	0	0	1	1	.33
2. ความสามารถ ทางด้านการพูด เป็นประโยค	หัวใจ 1 ภาพเด็กผู้ชายกำลังทาน อาหาร	1	1	1	3	1
	หัวใจ 2 ภาพเด็กผู้ชายอาบน้ำ	1	1	1	3	.67
	หัวใจ 3 ภาพเด็กผู้หญิงร้องเพลง	1	1	1	3	1
	หัวใจ 4 ภาพเด็กผู้ชายวิ่งลงบันได	1	1	1	3	1
	หัวใจ 5 ภาพเด็กผู้ชายเขียนหนังสือ	1	1	1	3	1
	หัวใจ 6 ภาพเด็กเล่นเป่าฟองสบู่	1	1	1	3	1
	หัวใจ 7 ภาพเด็กผู้หญิงยืนดม ดอกไม้	1	1	0	2	.67
	หัวใจ 8 ภาพเด็กผู้หญิงนั่งดูทีวี	1	1	1	3	1
	หัวใจ 9 ภาพเด็กผู้หญิงเต้นกับเพลง	1	1	1	3	1
	หัวใจ 10 ภาพชายคนหนึ่งกำลังชน ของถ้วยร่ำเชิญ	1	0	0	1	.33

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

เนื้อหา	ข้อสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			MR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	หัวใจ 11 ภาพเด็กผู้ชายกำลังกระโดดน้ำ	1	1	1	3	1
	หัวใจ 12 ภาพเด็กชายใส่ชุดกันฝนเดินลุยฝน	1	1	0	2	.67
	หัวใจ 13 ภาพขยะลอยเต็มแม่น้ำ	1	0	0	1	.33
	หัวใจ 14 ภาพเด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชายกำลังข้ามไปอีกฝั่งด้วยลำไม้ไผ่	-1	0	0	-1	.33
	หัวใจ 15 ภาพลิงกินกล้วยแล้วปาเปลือกทิ้งที่พื้นไปแล้ว 2 ลูก	-1	1	1	1	.33
	หัวใจ 16 ภาพลูกนกร้องหาแม่	1	1	1	3	1
	หัวใจ 17 ภาพผู้ชายรดน้ำต้นไม้แต่เลยไปเปียกผู้หญิงที่นั่งหลังพุ่มไม้	1	1	1	3	1
	หัวใจ 18 ภาพชายคนหนึ่งนั่งดูทีวีบนโซฟา แต่ผลบอลออกไปไม่ได้ปิดทีวี	-1	0	1	0	0
	หัวใจ 19 ภาพงูใหญ่พันอยู่บนต้นไม้	1	1	1	3	1
	หัวใจ 20 ภาพเด็กผู้หญิงกำลังเตะลูกเทนนิส	-1	0	1	0	0
3. ความสามารถด้านการพูดเป็นเรื่องราว	วงรี 1 ภาพเด็กผู้ชายเล่นเรือใบ	1	1	0	2	.67
	วงรี 2 ภาพครอบครัวพักผ่อนที่บ้าน	0	1	1	2	.67
	วงรี 3 ภาพจิตรกรกับสุนัขคู่ใจ	1	1	1	3	1
	วงรี 4 ภาพเด็กนอนริมหน้าต่างที่มีลูกโป่งติดที่กิ่งไม้	1	1	1	3	1
	วงรี 5 ภาพเด็กผู้ชาย 2 คนกวาดขยะ	1	1	1	3	1
	วงรี 6 ภาพเด็กหญิงกำลังร้องไห้เพราะลูกหมาลอยน้ำไป	1	1	0	2	.67
	วงรี 7 ภาพเด็กฝนตกหนักที่หมู่บ้านชายทะเล	1	0	-1	0	0

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

เนื้อหา	ข้อสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			MR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	วงรี 7 ภาพเด็กฝนตกหนักที่หมู่บ้านชายทะเล	0	1	0	1	.33
	วงรี 8 ภาพเด็กชายใช้กล้องส่องทางไกลมองคนบนเกาะขณะลอยเรือกลางทะเล	1	0	-1	0	0
	วงรี 9 ภาพเด็กชายขี่ชิงช้าบนดวงจันทร์	1	0	1	2	.67
	วงรี 10 ภาพรถไปแล่นผ่านโรงเรียน	1	1	1	3	1
	วงรี 11 ภาพผู้หญิงกำลังตากผ้าและตุ๊กตาหมา	1	1	1	3	1
	วงรี 12 ภาพเด็กชาย 3 คนเล่นของเล่นด้วยกัน	1	1	1	3	1
	วงรี 13 ภาพห้องครัวมีแมว 2 ตัว โต๊ะหูนู 3 ริงออกมาจากชอกข้างตู้เย็น	1	1	1	3	1
	วงรี 14 ภาพหญิงสาวเลือกชุดในตู้ที่มีแต่เสื้อผ้าลายเดียวกัน	0	1	1	2	.67
	วงรี 15 ภาพคนติดฝอยอยู่นอกบ้านมองผ่านหน้าต่างกระจกเข้ามาในห้อง	1	1	1	2	.67
	วงรี 16 ภาพเด็กชายกำลังจะเตะบอลออกไปจากประตู	1	1	0	3	1
	วงรี 17 ภาพสุนัข 2 ตัวคาบจานขออาหาร	1	1	1	3	1
	วงรี 18 ภาพนักยิมนาสติกลีลาใหม่กำลังแสดงโดยใช้อุปกรณ์คือลูกบอล	1	1	1	3	1
	วงรี 19 ภาพนักบินชนสายวาวที่คนกำลังเล่น	1	1	1	3	1
	วงรี 20 ภาพตัวตลกขายลูกโป่ง	1	1	1	3	1

หมายเหตุ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 คือ ดร.อรินทร์ น่วมถนอม
 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพดล กองศิลป์
 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 คือ อาจารย์ไพบุลย์ อุบันโน

ภาคผนวก จ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญในด้านการตรวจแผนการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครอง

อาสา

 - 1.1 ดร.ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
จังหวัดราชบุรี
 - 1.2 อาจารย์ศิริภาณี นฤมลวัฒนกุล
อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาล โรงเรียนวัดวชิรธรรมสาริต
กรุงเทพมหานคร
 - 1.3 อาจารย์อภिरตี สีนวน
อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาล โรงเรียนบ้านเขาญานเฒ่า
จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูด
 - 2.1 ดร.อรินทร์ น่วมถนอม
อาจารย์หัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษา
โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
 - 2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพดล กองศิลป์
อาจารย์ผู้สอนชั้นประถมศึกษา
โรงเรียนสาริต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
กรุงเทพมหานคร
 - 2.3 อาจารย์ไพบูลย์ อุปันโน
อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาล
โรงเรียนสาริต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสมศรี ปาณะโตชะ
วันเดือนปีเกิด	26 เมษายน 2507
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	47/298 อุดมสุข ซอย 9 แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10260
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก โรงเรียนดอนพุดวิทยา
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาปีที่ 5 จาก โรงเรียนกบินทร์วิทยา
พ.ศ. 2538	คบ. (การประถมศึกษา) จาก สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
พ.ศ. 2551	กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ